

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

**Finančně-právní aspekty Garančního systému
finančního trhu**

Dominika Maroulová

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominika MAROULOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0241P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Finančně-právní aspekty Garančního systému finančního trhu**
Zadávací katedra: **Katedra finančního práva a národního hospodářství**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Garanční systém finančního trhu de lege historia
3. Garanční systém finančního trhu de lege lata
  - 3.1. Organizační struktura
  - 3.2. Právní úprava
  - 3.3. Fond pojištění vkladů
  - 3.4. Fond pro řešení krize
4. Kasuistika Garančního systému finančního trhu
5. Garanční systém finančního trhu de lege ferenda
6. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

BLAHOVÁ, Naďa. Rizika bank a jejich regulace. Jesenice: Ekopress, 2018, 283 s. ISBN 978-80-87865-47-7.
HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. Finanční a daňové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, 493 s. ISBN 978-80-7380-796-2.
MEJSTRÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice. Praha: Karolinum, 2014, 855 s. ISBN 978-80-246-2870-7.
PAVLÁT, Vladislav. Globální finanční trhy. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2013, 214 s. Eupress. ISBN 978-80-7408-076-0.
REVENDA, Zbyněk. Centrální bankovníctví. 3. aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011, 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7.
REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 5., aktualiz. vyd. [i.e. 6. vyd.]. Praha: Management Press, 2014, 423 s. ISBN 978-80-7261-279-6.
Příslušná legislativa

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání diplomové práce: **7. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. srpna 2022

„Tímto prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma Finančně-právní aspekty
Garančního systému finančního trhu zpracovala sama pouze s využitím pramenů
v práci uvedených.“

Plzeň, 16. března 2023

.....

Dominika Maroulová

OBSAH

Úvod	1
1. Garanční systém finančního trhu de lege historia	2
2. Garanční systém finančního trhu de lege lata	6
2.1. Pojištění vkladů obecně	6
2.2. Co je to Garanční systém finančního trhu?	10
2.2.1. Ozdravný plán a plán řešení krize	11
2.2.2. Statut GSFT	13
2.2.3. Správa fondů	14
2.2.4. Mezinárodní spolupráce GSFT	14
3. Organizační struktura	16
4. Právní úprava	18
4.1. Česká právní úprava	18
4.2. Evropská právní úprava	21
5. Fond pojištění vkladů	26
5.1. Statut FPV	26
5.2. Majetek FPV	27
5.3. Placení příspěvků	28
5.4. Selhání pojištěné instituce	29
5.5. Vyplácení náhrad	31
5.6. Pojištění vkladů obcí	32
6. Fond pro řešení krize	33
7. Kasuistika Garančního systému finančního trhu	34
7.1. Podnikatelská banka, a.s.	35
7.2. Kreditní banka Plzeň, a.s.	35
7.3. Moravia banka, a.s.	36
7.4. Union banka, a.s.	37
7.5. Metropolitní spořitelní družstvo	39

7.6. Sberbank CZ, a.s.	41
8. Garanční systém finančního trhu de lege ferenda	50
Závěr.....	53

Úvod

Garanční systém finančního trhu je zákonem zřízená instituce, která vznikla v roce 2016 transformací Fondu pojištění vkladů. Jeho úkolem je shromažďovat, spravovat a v případě potřeby použít finanční prostředky, které slouží k zabezpečení stability na finančním trhu v České republice.¹

Garanční systém finančního trhu pomáhá ke zvýšení důvěryhodnosti bank, jelikož dává klientům pocit jistoty. Přestože téměř každý občan má nějaký bankovní účet, a tím pádem pojištěnou pohledávku z vkladů, málokdo ví o existenci této instituce a o právu na náhradu vkladů v případě problémů banky. Dle mého subjektivního názoru má společnost o této instituci málo informací a v některých případech ani neví o jeho existenci. Lidé si kolikrát nejsou vědomi, že mají své vklady pojištěné, neznají podmínky pojištění vkladů a ani nevědí, v jakých situacích mají na náhradu vkladů nárok. Toto se jistě v mnohém změnilo po pádu Sberbank CZ, jelikož toto téma se objevuje pravidelně v médiích dodnes a odchod této banky z České republiky zasáhl velkou řadu lidí. V odborných kruzích jistě všichni Garanční systém finančního trhu znají, vědí, čím se zabývá a co je jeho cílem. Přesto, není jistě od věci zpřehlednit situaci i pro ně, jelikož systém pojištění vkladů a mechanismus pro řešení krize je téma, které patří k prioritám i na úrovni Evropské unie, kde často dochází k novelizaci této oblasti a nesmíme zapomenout i na snahu o harmonizaci právní úpravy vztahující se k tomuto tématu.

Hlavním úkolem této práce je odborný popis Garančního systému finančního trhu jako instituce, analýza jeho vzniku, činnosti a cílů, vytvoření uceleného přehledu právních předpisů, které se k této problematice vztahují, dále deskripce a rozbor konkrétních případů, ve kterých Garanční systém finančního trhu zasahoval, a také nástin jeho možného vývoje v budoucnu. Ke zpracování diplomové práce jsem použila obecně teoretické vědní metody, především systémovou analýzu a komparaci.

---

¹ Garanční systém finančního trhu | O Garančním systému. In: [cit. 11.11.2022]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

1. Garanční systém finančního trhu de lege historia

Garanční systém finančního trhu (dále jen „GSFT“) vznikl 01. ledna 2016 na základě zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize finančního trhu (dále jen „ZOPRK“), a to přeměnou Fondu pojištění vkladů (dále jen „FPV“).² Tato kapitola bude mapovat situaci před samotným vznikem GSFT.

Prvním garančním fondem na světě, který vznikl ve Spojených státech amerických, byl Federal Deposit Insurance Corporation (dále jen „FDIC“). FDIC vznikl již v roce 1933, a to v důsledku krachu americké burzy, který následně přinesl také krach velké spousty amerických a světových bank. Šlo o řetězový efekt, kdy k bankám, které zkrachovaly v důsledku finančních problémů, se začaly přidávat i zdravé banky, jelikož vkladatelé začali ve velkém vybírat své vklady z důvodu obavy, že by o své peníze mohli přijít, což přineslo krach dalších a dalších bank. Proto tehdejší prezident Spojených států amerických Franklin D. Roosevelt podepsal zákon, který vedl ke vzniku FDIC. FDIC získal možnost poskytovat pojištění vkladů a jeho cílem bylo obnovit důvěryhodnost bank.^{3,4}

Pojištění vkladů v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) začalo být důležitou oblastí především v důsledku vydání Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů (dále jen „s. 94/19/ES“), kde v čl. 3 odst. 1 s. 94/19/ES bylo řečeno že „*Každý členský stát zajistí, aby byl na jeho území zaveden a úředně uznán jeden nebo více systémů pojištění vkladů*“⁵. Tento systém pojištění vkladů dle čl. 7 odst. 1 s. 94/19/ES zajistí pojištění vkladů do 20 000 ECU, zároveň však dle čl. 7 odst. 4 musí být vklady pojištěny alespoň z devadesáti procent v případě, že vklad nepřevyšuje částku 20 000 ECU. Dle čl. 14 odst. 1 s. 94/19/ES musejí členské státy učinit změny své právní úpravy, aby byla v souladu s touto směrnicí do 01. července 1995.

Pro pojištění vkladů v rámci EU byl dalším důležitým milníkem rok 2008, kdy dne 15. září došlo ke krachu americké banky Lehman Brothers, což způsobilo světovou hospodářskou a finanční krizi. Z toho důvodu byla vydána Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/14/ES (dále jen „s. 2009/14/ES“), která mění

---

² Ibid.

³ Federal Deposit Insurance Corporation - What is the FDIC? In: [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/wealth-management/what-is-fdic/>

⁴ 1: Fond pojištění vkladů. Subjekty finančního trhu - Beck-online. In: [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxa4bzigqwgwyjvl5rwymi&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>

⁵ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů.

s. 94/19/ES. Došlo ke změně čl. 7 odst. 1 s. 94/19/ES, kdy nově jsou státy povinni zvýšit pojištění pohledávek z vkladů jednoho vkladatel z původních 20 000 EUR na 50 000 EUR (ECU zaniklo 01. ledna 1999 a bylo nahrazeno měnou EUR v poměru jedna ku jedné ⁶). Zároveň s. 2009/14/ES stanovila, že státy EU musejí do 31. prosince 2010 zvýšit pojištění vkladů jednoho vkladatele na 100 000 EUR. Čl. 7 odst. 4 s. 94/19/ES se zrušil, což znamená, že vklady musejí být pojištěny v celé výši, nikoliv jen z devadesáti procent.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (dále jen „s. 2014/49/EU“) zrušila a nahradila s. 94/19/ES. Stanovuje pravidla a postupy pro zřizování a fungování systémů pojištění vkladů. Další důležitou směrnicí, která měla vliv na pojištění vkladů v rámci EU byla Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků (dále jen „s. 2014/59/EU“). Tato směrnice si klade za cíl sjednotit a zefektivnit garanční systémy v rámci EU, kdy se v důsledku krize ukázalo, že disponuje nedostatečným množstvím efektivních nástrojů, které mají předcházet krachu členů garančního systému, popř. minimalizovat negativní následky tohoto krachu. Ze směrnice také vychází, že je potřeba vytvořit nový efektivnější systém, který bude lépe předcházet destabilizaci finančního trhu a bude disponovat nástroji, které lze rychle a efektivně použít v případě problému pojištěné instituce. ^{7, 8, 9, 10, 11, 12}

V České republice do roku 1994 neexistovalo žádné povinné pojištění vkladů pro všechny banky. Pouze za vklady fyzických osob u Komerční banky, Živnostenské banky, Investiční banky a České spořitelny ručil stát. ¹³ Dne

---

⁶ E | Výkladový slovníček | Ministerstvo financí ČR - Zavedení eura. In: [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnicek/e-2335#evropska-menova-jednotka-european-currency-unit-ecu>

⁷ Krize 2008: O ekonomickém kolapsu vznikly i filmy | e15.cz. In: [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/krize-2008>

⁸ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů.

⁹ 1: Fond pojištění vkladů. Subjekty finančního trhu - Beck-online.

¹⁰ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/14/ES ze dne 11. března 2009, kterou se mění směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, pokud jde o výši pojištění a lhůtu k výplatě.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (přepracované znění) Text s významem pro EHP.

¹³ REVENDA, Zbyněk. Bankovní regulace a dohled. Praha: Nad zlato, 1993, s. 79.

08. července 1994 byl zřízen Fond pojištění vkladů, a to konkrétně ustanovením § 41a odst. 1 zákona č. 156/1994 Sb., který mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách (dále jen „ZoB“). Přestože vznikl v podobné době, kdy došlo k vydání s. 94/19/ES, nejednalo se o harmonizaci. Fond pojištění vkladů byl upraven v ustanoveních § 41a až § 41k ZoB. FPV byl právnickou osobou, která se zapisovala do obchodního rejstříku a jeho cílem bylo zaručit alespoň částečné uspokojení pohledávek z vkladů v případě, že banka bude mít problémy. Všechny banky v České republice, včetně poboček zahraničních bank, měly povinnost přispívat do FPV a tím se účastnit povinného pojištění vkladů fyzických osob. Společně s Garančním fondem obchodníků s cennými papíry se FPV řadil mezi garanční systémy, které fungovaly ve většině vyspělých zemí a zajišťovaly větší stabilitu finančních trhů. FPV nepodléhal dohledu ČNB ani Ministerstvu financí a nebyl podřízen žádnému státnímu orgánu. FPV měl svou správní radu, která zajišťovala jeho řízení. Členy správní rady, včetně předsedy a místopředsedy jmenoval ministr financí, a to na pět let. Správní rada kromě řízení fondu měla povinnost vydat Statut FPV, který upřesňoval činnost a působnost FPV. Hlavním zdrojem financí FPV byly příspěvky členů, mezi další zdroje se však řadily i výnosy z investování, návratné finanční výpomoci, úvěry či výtěžky z ukončených likvidačních a konkursních řízení. Příspěvek členů činil 0,5 % ze všech vkladů fyzických osob u dané banky, a to včetně úroků, na které měly vkladatelé nárok k 31. prosinci daného roku. Náklady na činnost samotného FPV se nehradily z příspěvků členů, ale z výnosů z investování FPV.

Výplata náhrad mohla proběhnout jen v případě, že Česká národní banka (dále jen „ČNB“) po dohodě s Ministerstvem financí FPV oznámila neschopnost dané banky plnit své závazky vůči vkladatelům. Po tomto oznámení byl FPV povinen určit den, kdy dojde k zahájení vyplácení náhrad a tento datum zveřejnit. Nárok na náhradu byl ve výši osmdesáti procent ze všech vkladů vkladatele včetně úroků ke dni zahájení výplaty náhrad. Nejvíce mohl vkladatel jako náhradu za své vklady obdržet 100 000 Kč. Vkladatelé měli nárok na náhradu pět let ode dne zahájení výplaty náhrad. Tím, že FPV poskytl vkladateli náhradu jeho vklad mu vznikla pohledávka vůči bance, a to ve výši, kterou poskytl vkladateli. V situaci, kdy FPV neměl dostatek finančních prostředků k výplatě náhrad, musel požádat o návratnou finanční výpomoc od státu a o bezúročnou půjčku od ČNB, kdy každý z těchto subjektů poskytl padesát procent potřebné částky. Když FPV obdržel návratnou

finanční výpomoc a bezúroční půjčku, musel následně zvýšit členské příspěvky na dvojnásobek původní půlprocentní sazby z objemu vkladů fyzických osob.^{14,15,16}

V průběhu času došlo několikrát k novelizaci ZoB, kdy jednou z nejdůležitějších byla novela, kterou došlo k harmonizaci české právní úpravy a s. 94/19/ES. K tomuto došlo zákonem č. 319/2001 Sb. a mezi nejdůležitější změny lze zařadit zákaz ČNB poskytovat FPV bezúročné úvěry, jelikož by šlo o diskriminující jednání vůči ostatním institucím, které právo na bezúročný úvěr nemají, dále se pojištění vztahuje i na vklady vedené v cizí měně, maximální částka, kterou FPV může vyplatit se ode dne vstupu České republiky do EU zvyšuje na 20 000 EUR (do doby, než ke vstupu dojde je limit 15 000 EUR). Pobočky zahraniční bank se nemusejí účastnit systému pojištění vkladů z pohledávek v České republice, pokud prokáží, že se účastní obdobného garančního systému v zahraničí.

Další novela, kterou sice nedošlo k novelizaci ZoB, ale měla velký význam v oblasti pojištění pohledávek z vkladů, byla provedena zákonem č. 57/2006 Sb., o změnách zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem, jelikož se tímto družstevní záložny nově staly členy FPV a FPV nově začal poskytovat náhrady za pohledávky z vkladů u družstevních záložen. Další důležitá novela ZoB, která byla provedena zákonem č. 156/2010 Sb. Cílem této novely byla transpozice s. 2009/14/ES do českého právního řádu. Mezi změny, které novela přinesla, patří například zvýšení maximální částky, kterou FPV může vkladateli vyplatit na 100 000 EUR, příspěvky bank a družstevních záložen byly nové placeny čtvrtletně, a to ve výši 0,04 % průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů a úroků.^{17,18,19,20}

Zlom přinesl zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, již zmíněný ZOPRK. Tímto zákonem došlo k implementaci s. 2014/59/EU, kdy tato směrnice měla především za cíl harmonizovat garanční

---

¹⁴ 156/1994 Sb. ZÁKON ze dne 8. července 1994, kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, doplňuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ 1: Fond pojištění vkladů. Subjekty finančního trhu - Beck-online.

¹⁶ § 41a: Fond pojištění vkladů. Zákon o bankách - Beck-online. In: [cit. 17.02.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgfpwe3llge3c443cl4ytsojsl4zdcx3qmy2dcyi>

¹⁷ Zákon č. 319/2001 - Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 156/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

¹⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 57/2006 Sb. o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem.

²⁰ § 41a: Fond pojištění vkladů. Zákon o bankách - Beck-online.

systemy v rámci EU tak, aby se zvýšila důvěryhodnost garančních systémů a jejich schopnost v případě problémů pojištěné instituce patřičně reagovat a zamezilo se tak negativnímu vlivu na finanční trhy. Dále tato směrnice měla vytvořit efektivní nástroje, kterých by bylo možné využít v případě problémů pojištěné instituce, tj. nástroje, které mají zamezit krachu této instituce a pokud již ke krachu dojde, tak mají zajistit, aby náklady s tím spojené nesli akcionáři a věřitelé této instituce, nikoli daňový poplatníci. Dalším důvodem, proč byl vydán ZOPRK je, že původní úprava týkající se řešení krizí finančních institucí byla velmi roztržštěná, což způsobovalo neefektivní a nekomplexní právní úpravu a tím nesoulad s požadavky EU. Ustanovení týkající se řešení krize finančních institucí byla obsažena například v ZoB, v zákoně č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení nebo v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. ZOPRK má obsahovat ucelenou právní úpravu, která se zaměřuje na postupy zabráňující krachu pojištěné instituce a v případě potřeby na efektivní řešení krachu této instituce.

Nejdůležitějším ustanovením ZOPRK je pravděpodobně § 198, jelikož na základě něho byl vytvořen nový fond, a to GSFT (nevznikla nová právnická osoba, ale došlo pouze k jejímu přejmenování). Tento fond má fungovat vedle FPV, který sice nezaniká, ale ztrácí svou právní osobnost a stává se organizační složkou GSFT. Další organizační složkou GSFT je Fond pro řešení krize (dále jen „FŘK“). V ZOPRK najdeme ustanovení týkající se obecného fungování GSFT, a také ustanovení týkající se působnosti FŘK. Pravidla působnosti FPV však najdeme v ZoB. ZOPRK dále předpokládá vydání Statutů, které mají upravovat fungování jak GSFT, tak FPV a FŘK. FPV byl vytvořen, aby zajišťoval systém pojištění vkladu v souladu s. 2014/49/EU, zatímco cílem FŘK je předcházet krachu institucí a financovat jejich případné krize dle s. 2014/59/EU.²¹

2. Garanční systém finančního trhu de lege lata

2.1. Pojištění vkladů obecně

Pojištění vkladů bankovních klientů je znakem bankovních systémů vyspělých zemí. Cílem pojištění vkladů je ochrana vkladů klientů, kdy v případě krachu bankovní instituce, bude klientům vrácena alespoň část vložených prostředků,

---

²¹ *Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.*

jelikož není v silách běžných klientů bankovní instituce, aby posoudili její kvality a rizika. Prostředky se vyplácejí z fondu, který byl za tímto účelem založen.

Druhým cílem pojištění vkladů je předcházet či následně již zabránit krachu bankovní instituce v případě nějakých problémů. Pojištění vkladů se v dnešní době soustředí především na ochranu běžných klientů, nikoli na ochranu velkých investorů či společností, jelikož rezervy ve fondu nejsou ve většina případů tak velké, aby pokryly vklady ve větší výši. Známe dva druhy pojištění vkladů, kdy prvním je povinné pojištění, které je založeno na zákonné povinnosti účastnit se pojištění vkladů. Zákon taktéž přesně definuje instituce, na které se tato povinnost vztahuje. Cílem povinného pojištění je rovnováha, stabilita, efektivnost, bezpečnost a důvěryhodnost bank. Cíl je naplňován prostřednictvím vyplacení náhrady vkladů v případě krachu pojištěné instituce a prostřednictvím posilování postavení bankovních institucí na úkor nebankovních institucí, které též poskytují služby, které je možné brát jako služby bankovního typu, ale nespádají do systému povinného pojištění. Výhodou povinného pojištění vkladů je stírání nepříznivých důsledků neinformovanosti vkladatelů, kteří nejsou schopni posoudit zdraví banky a rizikovost jejího chování a v důsledku toho pak mohou své úspory nevědomky uložit do nestabilní banky. U povinného pojištění vkladů vkladatelé i v případě, že své peníze uložili do „nezdravé“ banky a banka zkrachuje, nepřijdou o své úspory.

Další výhodou je, že by nemělo tolik docházet k hromadnému vybírání vkladů v případě, kdy se objeví nějaké negativní informace o stavu banky či celého bankovního systému. Tyto neočekávané hromadné výběry vkladů mohou způsobit krach banky i u „zdravé“ a stabilní banky (popřípadě i u více „zdravých“ bank, kdy v důsledku dominového efektu začnou vkladatelé vybírat své vklady z většího počtu bank), proto je velkou výhodou, že tomuto chování vkladatelů systém povinného pojištění vkladů předchází.

Druhým typem pojištění vkladů je dobrovolné pojištění, jehož základem je existence soukromých ochranných fondů, nebo soukromých pojišťoven. Nevýhodou u pojištění vkladů u soukromé pojišťovny je fakt, že taková pojišťovna neposkytuje pojištění vkladů ve stoprocentní výši a také je riziko, že nemusí mít v případě krachu dostatek finančních prostředků pro výplatu náhrad. Ochranné fondy jsou zřizovány přímo bankami, které si zřizují vlastní instituce za účelem vytváření rezerv. Tyto ochranné fondy mají oproti povinnému pojištění vkladů výhodu v tom, že snižuje riziko morálního hazardu a nepříznivého výběru, jelikož banky se samy finančně podílí na vyplacení náhrad vkladů. Banky se navzájem

mezi sebou hlídají, jelikož žádná z bank nechce hradit škodu způsobenou jinou bankou, což zvyšuje morálku jednotlivých bank.

Pro bankovní instituce má pojištění vkladů několik dopadů. Především pojištění vkladů zvyšuje institucím náklady, dále bankovní produkty, na které se pojištění vztahuje bývají méně rizikové, a tím pádem tyto produkty mají i menší výnosnost a s tím spojené menší náklady pro banky. Dalším dopadem je menší citlivost na změnu rizikovosti banky. Negativem pojištění vkladů je menší obezřetnost klientů, kteří mají své vklady pojištěné a toliko nevěnují pozornost profilu banky jako takové (tj. jak banka hospodaří, jaké má zisky, do jakých oblastí a firem investuje atd.), ale spíše je zajímá výše úročení vkladů, což je rizikem, jelikož to banky nutí investovat do rizikovějších aktiv. Toto jednání nazýváme morální hazard. Posledním faktem je, že ve většině případů krachují instituce, které pojištěny nejsou, a tudíž nedojde k navrácení vkladů klientů, tomuto se však snaží v České republice předcházet zákonná úprava, která stanovuje, jaké instituce musejí být účastníky systému pojištění pohledávek z vkladů.^{22, 23, 24}

Nejdůležitější negativní dopad pojištění vkladů je tzv. nepříznivý výběr a již výše zmíněný morální hazard. Morální hazard má za následek nezodpovědné chování vkladatelů i samotných bank. Banky v důsledku tlaku vkladatelů, pro které je v podstatě jediné kritérium při výběru banky úroková sazba, musejí zvyšovat úrok z vkladů, což může být pro banku neudržitelné a riskantní. Banky na druhou stranu mají jakási zadní vrátka a v případě, kdy banka na rizikovější operace doplatí, budou vkladatelům i tak vklady navráceny. Paradoxem je, že vyšší úrok z vkladů nabízejí banky, které mají méně zdrojů, tudíž banky méně stabilní. Tyto banky naopak poskytují ve většině případů drahé úvěry, čímž se kompenzují. Tento fakt nese další riziko v tom, že dražší úvěry jsou většinou poskytovány méně solventním dlužníkům, u kterých je větší pravděpodobnost, že nebudou splácet úvěr. V součtu to tedy znamená, že banky poskytující vyšší úrok z vkladů jsou obecně rizikovější. Existují však i faktory, které zmírňují morální hazard, a to především na straně bank. Banka totiž v případě krachu v první řadě ručí svým majetkem a až pokud majetek není dostatečný může GSFT vyplácet náhrady ze svého. Banka tedy v případě krachu přijde o veškerý majetek, což ji může odradit od rizikového a nezodpovědného chování. Dalším faktorem je dobré jméno banky,

---

²² DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, s. 455–460.

²³ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. Praha: Management Press, s.r.o., 2011, s. 394–395.

²⁴ REVENDA, Zbyněk. *Bankovní regulace a dohled*, s. 78–79.

o které by mohla nezodpovědným investováním přijít. O dobré jméno může banka přijít u klientů, což by způsobilo zvýšení výběrů vkladů a ohrozilo solventnost banky. O dobré jméno však banka může přijít i na mezibankovním trhu. To by mělo za následek neochotu ostatních institucí bance poskytovat úvěry a dotklo by se to její likvidity. Morální hazard by bylo možné odstranit pouze zrušením pojištění vkladů. To by však mělo za následek nepřiměřený tlak na vkladatele, protože vkladatel nemá dostatečné informace na to, aby mohl kvalitně posoudit zdraví banky. Zároveň je vkladatel výrazně ovlivněn marketingovou kampaní bank a ne každý člověk má dostatečné znalosti či vzdělání, aby se uměl v situaci zorientovat a správně se rozhodnout. Dále by tento problém také vedl ke hromadění hotovosti mimo banku, kdy lidé by si své úspory nechávali raději doma než v bance.

Nepříznivý výběr je „*přímá úměrnost mezi snahou pojistit se a mírou pravděpodobnosti, že nastane příslušná pojistná událost*“²⁵. V praxi se nepříznivý výběr projevuje tím, že rizikovější a méně zdravé banky mají zájem o co největší možný stupeň pojistné ochrany. Dále také tím, že finanční instituce mají zájem podnikat jako instituce bankovní, jelikož tyto instituce získávají účastí na povinném pojištění podstatnou výhodu. Tato velká snaha finančních institucí podnikat jako instituce bankovní a tím se účastnit povinného pojištění vkladů ohrožuje stabilitu jak systému pojištění pohledávek, tak i bankovního sektoru jako celku, jelikož tyto instituce jsou ve většině případů nestabilní, chovají se rizikově a pravděpodobnost krachu je u nich poměrně vysoká. Riziko nepříznivého výběru lze zmírnit například vytvořením bariér pro vstup do bankovního sektoru, kdy jde především o bankovní licenci (bariéry mohou mít i negativní dopad v podobě poklesu konkurence, což může vést až k monopolizaci), dále lze riziko zmírnit udělováním sankcí členům vedení banky či jejím majitelům (popřípadě akcionářům) při krachu banky, kdy by se měli finančně podílet na vyplácení náhrad vkladatelům. V neposlední řadě lze riziko zmírnit i stanovováním výše pojistného dle rizikovosti chování banky.^{26, 27}

Limity pojištění vkladů souvisejí se stupněm ochrany vkladatelů. Výše limitu může mít různé důsledky, například jsou-li limity pojištění vkladů nízké, dochází k rozdělování vkladů mezi více bank, což způsobuje nižší míru spoření a také se tímto podporují menší, méně stabilní banky, jelikož vkladatel rozloží své vklady do velké spousty bank, tedy i do bank nestabilnějších. Vysoké limity zas mají za

---

²⁵ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovnictví*, s. 397.

²⁶ *Ibid.*, s. 395–397.

²⁷ REVENDA, Zbyněk. *Bankovní regulace a dohled*, s. 77–78.

následek menší obezřetnost vkladatelů, kdy se opět zvyšuje riziko morálního hazardu či nepříznivého výběru.

Platit pojistné je možné dvěma způsoby. Buď jako explicitní pojistné, nebo jako implicitní pojistné. Implicitní pojistné se v podstatě nehradí, jde totiž o povinnost banky mít dostatečný kapitál a povinnost být likvidní. U explicitního pojistného dochází k pravidelnému hrazení pojistného, které platí banky a putuje do pojistného fondu (popřípadě do soukromé pojišťovny). Sazby u explicitního pojistného se stanovují buď podle nominální výše vkladů či aktiv a pasiv, nebo dle rizikovosti aktiv. Výpočet pojistného dle nominální výše se používá především v EU a je nejčastějším způsobem určování výše sazby ve vyspělých zemích. Jeho výhodou je, že každá banka má stejné sazby, což přináší jednoduchost a přehlednost. Nevýhodou je, že u tohoto způsobu stanovování sazby častěji dochází k morálnímu hazardu. Instituce stanovující výši sazby mají právo sazbu upravovat dle aktuálních potřeb. Stanovení sazby dle rizikovosti aktiv je typické pro Spojené státy americké. Výhodou je, že se zde lépe předchází morálnímu hazardu či nepříznivému výběru. Pro výpočet sazby je důležité, jaká je výnosnost aktiv banky a jaký je u toho stupně rizika. Stanovování rizikovosti aktiv je však v praxi problém, což je i důvod, proč je tento způsob stanovování sazby méně používán.²⁸

2.2. Co je to Garanční systém finančního trhu?

GSFT je zákonem zřízená instituce, jejímž úkolem je shromažďovat a spravovat vklady svých členů (popř. jiné finanční prostředky), a v případě nebezpečí, hrozící nestability finančního trhu v České republice či krachu pojištěné instituce, tyto prostředky vhodně použít. Jeho funkce je preventivní, tj. předcházet úpadku svých členů a sanační, tj. napravit škody, které vznikly případným úpadkem. Jak už bylo řečeno, GSFT vznikl 01. ledna 2016 na základě zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize finančního trhu, konkrétně na základě § 198 odst. 1 a 2, ze kterých vyplývá, že GSFT vznikl přeměnou FPV, a ten se stal organizační jednotkou GSFT. GSFT je tvořen dvěma účetně oddělenými fondy, a to FPV, který vznikl v roce 1994 a FŘK. FPV slouží ke kumulaci finančních prostředků, které jsou v případě finančního krachu pojištěné instituce vypláceny coby náhrada. Druhou organizační složkou GSFT je FŘK. Ten na rozdíl od FPV slouží k obnovení stability pojištěných institucí. Jeho cílem je tedy předejít krachu

---

²⁸ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*, s. 398–401.

pojištěné instituce, na rozdíl od FPV, který začne vyplácet náhrady, až po krachu svého člena.^{29,30}

Dle ZOPRK, který posílil postavení ČNB, je orgánem oprávněný k řešení krize ČNB a za tímto účelem musí spolupracovat s Ministerstvem financí. ČNB se tímto zákonem rozšířili pravomoci, jelikož se nově stala orgánem pro řešení krize, kdy toto postavení musí vykonávat odděleně od ostatních svých úkolů. ČNB má díky tomuto postavení specifické pravomoci, které využívá při řešení krize. Jde například o právo v případě krize převzít správu povinné instituce či právo odvolat její vrcholné orgány a vedení. Při rozhodování o tom, jakou ze svých pravomocí ČNB v případě potřeby využije, se musí držet zásady, dle které musí postupovat tak, aby bylo co nejméně negativních důsledků pro ostatní státy EU, kde dotčená instituce působí. V případě, že ČNB nestačí na vyřešení situace prostřednictvím svých prostředků, může zasáhnout vláda, která k tomuto využívá vládní stabilizační nástroje (jde například o kapitálovou podporu).³¹

2.2.1. Ozdravný plán a plán řešení krize

Ozdravný plán je instrumentem, který má sloužit jako prevence před vznikem finanční krize. Tyto plány obsahují postupy a opatření, které by banky aplikovaly v případě problémů. Povinnost vypracovat ozdravný plán mají dle s. 2014/59/EU všechny banky na území EU. Tato povinnost je pak v českém právním řádu zakotvena v ZOPRK. Existují Obecné pokyny k ukazatelům ozdravného plánu, kde je stanoven seznam ukazatelů, které by měli být v ozdravném plánu zahrnuty. V § 9 odst. 4 ZOPRK jsou obsaženy náležitosti, které by měl ozdravný plán obsahovat. Jde například o celkové shrnutí plánu a jeho potencionálního úspěchu v případě nutnosti použití, o shrnutí změn, ke kterým od předešlého ozdravného plánu u instituce došlo a o mechanismy a opatření k udržení či obnově kapitálu, k restrukturalizaci dluhů či linií podnikání, k zajištění přístupu k pohotovostním zdrojům financování. Ozdravný plán zároveň nesmí uvádět jako způsob řešení krize veřejnou podporu či finanční podporu ČNB. Plán podléhá schválení ČNB a musí být minimálně jednou ročně aktualizován.

---

²⁹ *Garanční systém finančního trhu | O Garančním systému.*

³⁰ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, Petr MRKÝVKA a A KOLEKTIV. *Finanční a daňové právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 164–166.

³¹ *Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.*

Skupinový ozdravný plán je ozdravný plán, který obsahuje postupy a opatření, které je potřeba aplikovat v případě problémů skupiny, tj. v případě problémů ovládající a ovládané osoby. Kromě způsobu řešení problému skupiny jako celku, obsahuje i postupy a opatření, které se použijí v případě problému třeba jen jedné členské instituce. Členové této skupiny si mohou navzájem vypomáhat prostřednictvím finanční podpory. Způsob a podmínky poskytování finanční podpory však musejí být ve skupinovém ozdravném plánu upraveny. Skupinový ozdravný plán schvaluje ČNB společně s orgány dohledu nad ovládanými členy skupiny. Kromě schválení skupinového ozdravného plánu, může dojít k uložení povinnosti ovládajícímu členovi skupiny plán přepracovat, či k povinnosti vypracovat individuální ozdravný plán pro určitého člena skupiny.^{32, 33, 34}

Plán řešení krize na rozdíl od ozdravného plánu vypracovává sama ČNB. ČNB plán řešení krize vypracovává institucím, které spadají pod její působnost. Plán řešení krize obsahuje situace, které mohou vést ke vzniku krize a ČNB při stanovování nástrojů, postupů a opatření musí brát zřetel na individuální okolnosti případů. Mezi nástroje řadíme tzv. transferové nástroje, jako je převod instituce na nového majitele či překlenutí instituce a tzv. finanční výpomoc, kdy dojde k odpisu jmění akcionářů a k přeměně pohledávek na akcie. Pokud se při vytváření plánů dojde k závěru, že existuje nějaká překážka, pro kterou by instituce nemohla využít opatření k řešení krize, ČNB stanoví takové instituci povinnost překážku odstranit. Plán může počítat s příspěvkem od FPV a FŘK, ale nesmí předpokládat poskytnutí prostředků od ČNB či vlády, jelikož by došlo k situaci, kdy by krize byla řešena z peněz daňových poplatníků, což je nežádoucí. Plán řešení krize vypracovaný ČNB není veřejně přístupný a vztahuje se na něj povinnost mlčenlivosti. Stejně jako u ozdravného plánu, je možné vypracovat skupinový plán řešení krize. Za tímto účelem ČNB spolupracuje se zahraničními subjekty, jelikož instituce, které působí v České republice jsou často součástí mezinárodních skupin. Jde o spolupráci s orgány pro řešení krize, nejčastěji s Jednotným výborem pro řešení krize. Přednost před použitím plánu pro řešení krize má insolvenční

---

³² LIT250905CZ - Selhání finanční instituce, 1. část | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/250905/1/2>

³³ Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.

³⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.

řízení či likvidace, plán pro řešení krize se použije jen pokud je to ve veřejném zájmu.^{35, 36, 37}

2.2.2. Statut GSFT

Dle ustanovení § 204 ZOPRK jsou podrobnosti o činnosti a působnosti GSFT upraveny ve Statutu GSFT. Ten je vydáván správní radou GSFT se souhlasem Ministerstva financí. Nejnovější Statut GSFT byl podepsán dne 18. prosince 2018. Statut je rozdělen na sedm částí. První část je věnována obecným ustanovením. Důležité ustanovení této části je to obsažené v čl. 1 odst. 1.3 Statutu, kde je vymezen základní účel GSFT a jeho fondů, tj. zajišťování stability finančního trhu, předcházení a řešení krizí pojištěných institucí a ochrana vkladatelů. Z dalších ustanovení první části plyne, že GSFT je právnickou osobou, která je zapsaná v obchodním rejstříku, ale není obchodní korporací, není státním fondem a má sídlo v Praze.

Druhá část Statutu je nazvána „*Vymezení předmětu činnosti*“. GSFT spravuje své fondy (tj. FPV, FŘK), své jmění, angažuje se v pojištění pohledávek z vkladů a v řešení krize finančního trhu. Dále jsou v této části Statutu uvedeny základní principy správy FPV a FŘK. Třetí část se věnuje FŘK. Část čtvrtá určuje pravidla hospodaření GSFT. Hospodaření GSFT se řídí dle rozpočtu, který je vytvářen na rok a obsahuje předpokládané příjmy a výdaje. Vypracovává ho výkonná rada GSFT a schvaluje ho rada správní. Účetnictví si vedou GSFT, FPV a FŘK každý zvlášť. GSFT může investovat majetek FPV a FŘK, ale pouze bezpečným způsobem, v souladu se zákonem a vnitřními předpisy. Část pátá je zaměřena na orgány GSFT, což je podrobně vymezeno v kapitole 3 této práce. V šesté části jsou popsána pravidla mezinárodní spolupráce. GSFT spolupracuje se systémy pojištění vkladů a systémy pro řešení krize z jiných států Evropské unie. Poslední část je věnována závěrečným ustanovením. Souhlas s aktuálním Statutem byl Ministerstvem financí dán dne 21. listopadu 2018 a změna Statutu je možná pouze se souhlasem Ministerstva financí.³⁸

---

³⁵ E | *Výkladový slovníček | Ministerstvo financí ČR - Zavedení eura.*

³⁶ Tvorba plánů pro řešení krize - Česká národní banka. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/tvorba-planu-pro-reseni-krize/>

³⁷ *Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.*

³⁸ *Statut Garančního systému finančního trhu.* 2018.

2.2.3. Správa fondů

Předmět činnosti GSFT je upraven (jak už bylo výše uvedeno) ve Statutu GSFT, konkrétně v čl. 3. Řadí se sem správa fondů, správa jmění, spolupráce a poskytování informací ČNB a Ministerstvu financí. Tato podkapitola se zaměří na správu fondů. Hlavním úkolem GSFT při správě FPV je poskytovat náhrady klientům pojištěných institucí a získávat prostředků pro FPV, například přijímat řádné i mimořádné příspěvky do FPV od pojištěných institucí, dotace, návratné finanční výpomoci nebo prostředky získává na trhu. Dále má právo stanovit, zda je možné (popřípadě z jak velké části) uhradit příspěvek do FPV prostřednictvím platebního příslibu, vymáhat pohledávky za třetími osobami či investovat majetek ve FPV (v souladu se zákonem). GSFT pravidelně ověřuje funkčnost systému pojištění vkladů a poskytuje o tom informace ČNB a Ministerstvu financí, dále spolupracuje se zahraničními systémy pojištění vkladů. Nejedná se o taxativní výčet, GSFT má dále právo provádět činnosti stanovené dalšími právními předpisy.

GSFT má při správě FŘK právo nakládat s majetkem FŘK v případě krize, kdy se souhlasem ČNB může prostředky použít pro řešení finančních problémů pojištěné instituce. Dále má právo přijímat příspěvky členů FŘK, mimořádné provozní příspěvky, získávat finanční prostředky na trhu, přijímá dotace, návratné finanční výpomoci, investovat majetek FŘK, spolupracovat s ČNB na stanovování výše poplatků, kterou lze uhradit prostřednictvím platebních příslibů atd. Stejně jako u správy FPV, ani zde nejde o taxativní výčet práv a povinností GSFT při správě FŘK.³⁹

2.2.4. Mezinárodní spolupráce GSFT

Dle ZoB má GSFT povinnost spolupracovat se zahraničními systémy pojištění vkladů. V rámci spolupráci se systémem pojištění vkladů jiného členského státu, zejména při výplatách náhrad vkladů či poskytování úvěrů sloužících k výplatě náhrad, bude uzavřena písemná dohoda o spolupráci. O této dohodě je třeba informovat ČNB a Evropský orgán pro bankovníctví. Evropský orgán pro bankovníctví je zároveň oprávněn v případě sporů mezi systémy pojištění vkladů přijmout rozhodnutí, které je závazné a ukládá stranám povinnost přijmout určité opatření či ukládá povinnost se něčeho zdržet. V případě, že dojde k úpadku

---

³⁹ Ibid.

banky z jiného členského státu, která působí prostřednictvím poboček i v České republice, poskytne GSFT náhrady vkladů jménem dotčeného zahraničního systému pojištění vkladů. GSFT v tomto případě vystupuje pouze jako zmocněnec a výplatu náhrad může zahájit, až když obdrží odpovídající finanční prostředky od dotčeného systému pojištění vkladů. Obdobná situace nastane, když dojde ke krachu banky se sídlem v České republice, která prostřednictvím svých poboček působí v jiných členských státech. V tomto případě GSFT je povinen poskytnout zahraničním systémům pojištění vkladů potřebné prostředky k výplatě náhrady vkladů, kdy tyto zahraniční systémy tak budou činit jménem GSFT, který také za celou situaci odpovídá.^{40, 41, 42}

Spolupráce GSFT se systémy pojištění vkladů z jiných, než členských států EU je taktéž zakotvena v ZoB. Aby mohlo k nějaké spolupráci při výplatě náhrad dojít, musí být uzavřena dohoda mezi GSFT a zahraničním systémem pojištění vkladů. Pokud je dohoda uzavřena, dojde při úpadku zahraniční banky, která působí v České republice prostřednictvím poboček, k začlenění GSFT do vyplacení náhrad vkladů. A situace bude obdobná, když dojde ke krachu banky se sídlem v České republice. V tomto případě je možné zapojit zahraniční systém pojištění vkladů do výplaty náhrady vkladů (opět musí být uzavřena dohoda).⁴³

GSFT na mezinárodní úrovni spolupracuje s Evropským fórem pojistitelů vkladů / European Forum of Deposit Insurers (dále jen „EFDI“) a s Mezinárodní asociací pojistitelů vkladů / International Association of Deposit Insurers (dále jen „IADI“). EFDI je mezinárodní neziskové fórum, které bylo založeno v roce 2002 ve Vídni za účelem zajišťování stability finančních systémů. EFDI tak činí prostřednictvím podpory spolupráce evropských zemí v oblasti týkající se pojištění vkladů a s tím spojené řešení krizí a kompenzace investorů. EFDI také zprostředkovává komunikaci mezi svými členy, či výměnu zkušeností a odborných znalostí. Fórum spolupracuje s organizacemi EU, které se specializují na udržování stability finančního trhu a angažuje se v rámci změny právní úpravy týkající se této

---

⁴⁰ *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.*

⁴¹ SMUTNÝ et al. *Zákon o bankách Komentář.* Praha: C. H. Beck, s. r. o., 2019, s. 830–832.

⁴² LIŠKA et al. *Zákon o bankách Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016, s. 615–618.

⁴³ *Ibid.*, s. 619.

oblasti. Má 68 členů ze 48 zemí, kdy Českou republiku zastupuje právě GSFT. ^{44, 45, 46}

IADI je nezisková organizace, která vznikla v roce 2002. Sídlem je švýcarská Basilej. Cílem této asociace je zefektivnění a podpora systémů pojištění vkladů, zajišťování spolupráce mezi členy, poskytování vzdělávacích programů a tvorba pokynů, zásad či standardů týkajících se pojištění vkladů. Tyto mezinárodní standardy využívá například Mezinárodní měnový fond či Světová banka. IADI má 101 členů, kdy členové mají možnost podílet se na tvorbě pokynů, zásad či standardů, na hodnocení systému pojištění vkladů, dále také mají možnost získávat odborné znalosti z oblasti pojištění vkladů prostřednictvím diskuze, školení či vzdělávacích programů. Kromě 101 členů má IADI i 12 přidružených členů a 17 partnerů. Přidružení členové jsou členové, kteří nesplňují všechny podmínky pro plnohodnotné přistoupení do IADI, ačkoliv o to mají zájem. Partneři jsou neziskové organizace, které navazují s IADI oboustranně prospěšný vztah a společně se podílí na podpoře a rozvoji systémů pojištění vkladů. Mezi důležité dokumenty, které IADI vydalo lze zařadit Základní principy efektivního fungování systémů pojištění vkladů. Zde najdeme základní principy týkající se fungování systémů pojištění vkladů, které byly následně převzaty Radou pro finanční stability a zahrnuty mezi Základní standardy pro zdravé finanční systémy. ^{47, 48, 49, 50}

3. Organizační struktura

Organizační struktura je prostředek pro dosažení vymezených cílů, prostřednictvím vnitřního rozdělení činností a pravomocí. ⁵¹ Organizační struktura GSFT je upravena v ZOPRK. Správní rada je nejvyšším orgánem GSFT. Má pět členů, kteří jsou jmenováni na pět let (lze být zvolen i opakovaně), a to ministrem financí. Ten je také oprávněn členy správní rady odvolat z funkce. Členové jsou

---

⁴⁴ Garanční systém | Mezinárodní spolupráce. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/mezinarodni-spoluprace>

⁴⁵ EFDI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.efdi.eu/page/our-mission-97ad0d7b-3b1f-49f3-871b-c67a11bfcf28>

⁴⁶ EFDI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.efdi.eu/page/what-we-do>

⁴⁷ IADI | International Association of Deposit Insurers | About IADI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/>

⁴⁸ IADI | International Association of Deposit Insurers | Message from the Chair. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/message-from-the-chair/>

⁴⁹ IADI | International Association of Deposit Insurers | IADI Members and Participants. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/iadi-members-and-participants/>

⁵⁰ *Garanční systém | Mezinárodní spolupráce.*

⁵¹ BLAŽEK, Hálek. *ORGANIZAČNÍ STRUKTURA PODNIKU* [online]. 2022, s. 1. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/fss/podzim2008/SPP801/um/Organizacni_struktura.pdf

jmenování ze zaměstnanců ČNB (Ing. Karel Bauer, Ing. Radek Urban), ze státních zaměstnanců Ministerstva financí (Mgr. Ing. Tomáš Müller, JUDr. Alex Ivančo, Ph.D.) a poslední člen je navržen Českou bankovní asociací (Ing. Monika Zahálková).⁵² Členem správní rady nesmí být osoba, která má bližší spojitost s pojištěnou institucí a osoba omezená na svéprávnosti. Do kompetencí správní rady GSFT patří dohled nad činností výkonné rady, jmenování, odvolání a odměňování členů výkonné rady, vydávání Statutu GSFT, Statutu FPV a Statutu FŘK, schvalování plánu činnosti GSFT, schvalování jednacího řádu výkonné a správní rady, vnitřních předpisů GSFT, rozpočtu, výroční zprávy, účetní závěrky GSFT, dlouhodobé investiční strategie FPV a FŘK, významných veřejných zakázek, schvalování postupů při vyplácení náhrad z FPV, rozhodování o poskytnutí či přijetí úvěru, atd. Kromě výše uvedeného si může správní rada vyhradit právo rozhodovat o věcech, které dle zákona spadají do působnosti rady výkonné. Způsobí-li člen správní rady při výkonu své funkce škodu, je povinen ji nahradit až v plné výši v případě, kdy škodu způsobil úmyslně a způsobí-li škody v hrubé nedbalosti, je možné požadovat po členovi správní rady až 600 000 Kč. V jiných případech za škodu způsobenou při výkonu funkce neodpovídá.

Výkonná rada je statutárním orgánem GSFT. Zajišťuje činnost GSFT a správní rady, zároveň také provádí rozhodnutí správní rady. Má tři členy (Ing. Renáta Kadlecová, JUDr. Tomáš Hejduk, Ing. Roman Kahánek), kteří jsou z řad zaměstnanců GSFT. Členové výkonné rady vykonávají svou činnost v pracovněprávním poměru a odpovědnost z funkce se řídí pracovněprávními předpisy. Jednání výkonné rady je upraveno ve Statutu GSFT.⁵³

Jednat za GSFT mohou alespoň dva členové výkonné rady. Musejí jednat společně. Oprávnění jednat za GSFT mají i jeho zaměstnanci, a to v rozsahu, který odpovídá jejich písemnému pověření, které uděluje výkonná rada. Členové správní rady (minimálně dva) jsou za GSFT oprávněni jednat v situaci, kdy dojde k odvolání či odstoupení všech (popřípadě většiny) členů výkonné rady, a to do doby, než budou opět jmenováni tři členové výkonné rady. Členové správní rady a zaměstnanci GSFT jsou vázáni povinností mlčenlivosti o všech skutečnostech, které se během výkonu funkce či povolání dozvěděli.^{54, 55}

---

⁵² *Výroční zpráva za rok 2021 - Garanční systém finančního trhu*, s. 7.

⁵³ *Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.*

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ *Statut Garančního systému finančního trhu.*

4. Právní úprava

Tato kapitola bude zaměřena nejen na právní úpravu samotného GSFT, ale také se bude zabývat právní úpravou činností souvisejících jak s GSFT, tak se stabilitou finančních trhů.⁵⁶

4.1. Česká právní úprava

Česká právní úprava související s GSFT je velmi ovlivněna evropskou právní úpravou, kdy velký vliv měla s. 2014/59/EU, která byla do českého právního řádu implementována prostřednictvím ZOPRK a s. 2014/49/EU, jejíž ustanovení byli přeneseny do ZoB. Podrobně se těmto směrnici bude věnovat podkapitola „*Evropská právní úprava*“.⁵⁷

Důležitým zákonem týkající se této problematiky je ZOPRK, který nabyl účinnosti 01. ledna 2016. Podnětem k vydání ZOPRK byla potřeba důsledněji právně regulovat oblast týkající se řešení selhání institucí, které působí na finančním trhu. V ZOPRK najdeme komplexní úpravu, která obsahuje ustanovení o prevence vzniku krize, o včasném zásahu a o řešení selhání zákonem vymezených osob. Zákonem vymezené osoby jsou banky, někteří obchodníci s cennými papíry (takový, co mají počáteční kapitál vyšší než 730 000 EUR) a spořitelny a úvěrní družstva. Cílem ZOPRK je sjednotit původně roztržštěnou právní úpravu týkající se řešení krizí finančních institucí. Dále v případě vzniku krize se má dbát na to, aby byla ochráněna finanční stabilita, aby nebylo potřeba využívat veřejné zdroje k řešení krize a aby se dbalo na ochranu vkladatelů. ZOPRK lze rozdělit na šest částí, kdy jednotlivé části se věnují ozdravným plánům a postupům, plánování řešení krize, postavení a pravomocím ČNB, postupům v případě selhání zákonem vymezené osoby či skupiny, financování řešení krize a přeshraniční spolupráci. ZOPRK taktéž rozšiřuje působnost ČNB, kdy stanovuje, že ČNB je orgánem příslušným k řešení krize a tuto činnost musí vykonávat odděleně od ostatních svých činností. ČNB je oprávněna vytvářet plány pro řešení

---

⁵⁶ Garanční systém finančního trhu | Legislativa. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/legislativa-GSFT>

⁵⁷ Ibid.

krize, řešit krize instituce či stanovovat výši příspěvků plynoucích do systému pojištění vkladů.^{58, 59}

Dalším důležitým předpisem je ZoB, kde je pojištění pohledávek z vkladů věnována celé čtrnáctá část, tj. od § 41a do § 41s ZoB. Čtrnáctá část byla do ZoB přidána novelou, která byla provedena zákonem č. 156/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. Další důležitá novela byla provedena zákonem č. 375/2015 Sb., kdy došlo ke změně v souvislosti s přijetím ZOPRK, a s tím spojeného vzniku GSFT. V ZoB je obsažena úprava pojištění vkladů, zatímco výše zmíněný ZOPRK obsahuje úpravu týkající se řešení krize. Pojištění vkladů zajišťuje GSFT, který vznikl přeměnou FPV. Úprava FPV byla původně obsažena v ZoB, ale novelou, na základě níž vznikl GSFT, FPV ztratil právní osobnost a stal se organizační složkou GSFT. Právní úprava FPV tak byla přesunuta do ZOPRK. Systému pojištění vkladů v České republice se účastní banky, pobočky bank z jiných než členských států a úvěrní a spořitelní družstva. V ZoB lze také nalézt definici pojmu „*pojištěné pohledávky*“, tj. pohledávky, na které se pojištění vztahuje, dále ustanovení týkající se příspěvků do FPV i FŘK, postupu při výplatě náhrad, výpočtu náhrad, či podmínek pro výplatu zvýšené náhrady.^{60, 61}

Nelze zapomenout na zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech (dále jen „ZSÚD“). Novelizací ZSÚD zákonem č. 57/2006 Sb. došlo k zavedení dohledu ČNB nad družstevními záložnami, což vedlo ke zvýšení přehlednosti systému regulace a dozoru, a zároveň to zajistilo uplatňování stejných požadavků na jednotlivé sektory finančního trhu (tj. že na družstevní záložny začaly být kladeny stejné regulatorní požadavky jako na banky). V § 14 ZSÚD nalezneme kromě právního zakotvení povinnosti družstevních záložen účastnit se systému pojištění vkladů a pravidelně přispívat do FPV, také to, že čtrnáctá část ZoB, tedy část týkající se pojištění pohledávek z vkladů se vztahuje i na družstevní záložny. Z toho plyne, že povinnosti, které stanovuje ZoB bankám ohledně pojištění pohledávek z vkladů se uplatní i u družstevních záložen.^{62, 63}

---

⁵⁸ LIT250905CZ - *Selhání finanční instituce, 1. část* | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s..

⁵⁹ *Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.*

⁶⁰ *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.*

⁶¹ SMUTNÝ et al. *Zákon o bankách Komentář*, s. 788–797.

⁶² *Důvodová zpráva k zákonu č. 57/2006 Sb. o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem.*

⁶³ *Zákon č. 87/1995 Sb., zákon o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.*

Dalším důležitým zákonem je zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Zde se nachází v § 3 odst. 1 definice úpadku, tedy „*Dlužník je v úpadku, jestliže má více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit [...]*“⁶⁴. Důležitá je hlava IV, díl 1 insolvenčního zákona, jelikož se zde nachází právní úprava úpadku bank, družstevních záložen, některých zahraničních bank a jiných finančních institucí. V této části insolvenčního zákona najdeme spoustu specifík, které se uplatňují při úpadku finančních institucí. Specifikem úpadku bank a družstevních záložen je, že insolvenční zákon lze použít až ve chvíli, kdy došlo k odejmutí bankovní licence či povolení k přijímání vkladů od svých členů a k poskytování úvěrů svým členům. Je to z důvodu, že do této doby vykonává dohled ČNB, což je bráno jako dostatečná záruka správného fungování. Dále insolvenční návrh je oprávněn podat jen orgán, který je příslušný k vykonávání dozoru či dohledu nad danou finanční institucí, popřípadě v některých případech orgán příslušný k řešení krize, tj. finanční instituce nemůže, na rozdíl od jiných dlužníků, podat insolvenční návrh sama za sebe. Úpadek bank, družstevních záložen a některých zahraničních bank lze řešit pouze prostřednictvím konkursu. Specifikem je také povinnost soudu informovat o vydání rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek finanční instituce, a to prostřednictvím orgánu dozoru či dohledu. Insolvenční správce musí pravidelně (nejméně jednou ročně) informovat veřejnost o průběhu insolvenčního řízení. Insolvenčním správcem banky či družstevní záložny bude jmenován likvidátor této instituce (popřípadě je ČNB navržen do funkce likvidátora), musí však jít o insolvenčního správce se zvláštním povolením. Důležitý je taktéž § 374 insolvenčního zákona, jelikož je zde obsažena hierarchie uspokojování pohledávek nezajištěných věřitelů při úpadku banky či družstevní záložny. Primárně dle tohoto paragrafu dojde k uspokojení GSFT, a to do výše náhrad, které GSFT věřitelům vyplatil (GSFT se po výplatě náhrad stává právním nástupce věřitele), poté jsou na řadě pohledávky fyzické osoby, malých

---

⁶⁴ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

a středních podniků (jen v případě, že jejich vklady přesáhly limit pojištění), nakonec dojde k uspokojení ostatních nezajištěných věřitelů.^{65, 66, 67}

Posledním důležitým zákonem je zákon č. 6/1993 Sb., České národní rady o České národní bance (dále jen „ZoČNB“). Hned v § 1 odst. 1 tohoto zákona je uvedeno, že ČNB je orgánem příslušným k řešení krize. V ZoČNB je dále obsaženo ustanovení o tom, že ČNB spolupracuje se zahraničními orgány příslušnými k řešení krize, či že bankovní rada je příslušná rozhodovat v oblasti řešení krize na finančním trhu. Dále tento zákon obsahuje § 33a o poskytnutí nouzové likvidity GSFT, kdy ČNB může poskytnout krátkodobý úvěr či s ním uzavřít repo obchod (maximálně na 3 měsíce). GSFT musí úvěr zajistit cennými papíry se státní zárukou, které jsou v jeho vlastnictví. ČNB může k tomuto přistoupit pouze v případě, kdy GSFT nemá dostatek finančních prostředků a tato situace by mohla ohrozit stabilitu finančního trhu.⁶⁸

4.2. Evropská právní úprava

Impulesem pro reformu regulace finančního sektoru Evropské unie byla finanční krize z let 2008 – 2009. Tato krize zapříčinila snahu o integraci bankovních systémů v rámci eurozóny a především byla impulsem k vytvoření bankovní unie. Bankovní unie vznikla v roce 2014 a jejím cílem je vytvořit silné banky, které budou schopné odolávat finančním krizím, dále předcházet tomu, aby v případě ukončení činnosti banky v důsledku krize docházelo k využívání peněz daňových poplatníků a docházelo tak k negativnímu vlivu na finanční trhy, a v neposlední řadě snaha o harmonizaci právní úpravy této problematiky. Pojem bankovní unie není v žádném právním předpise definován a jde spíše o politické pojmenování. Bankovní unii má dva pilíře, prvním je Jednotný mechanismus dohledu (dále jen „JMD“) a druhým je Jednotný Mechanismus pro řešení krizí (dále jen „MŘK“). Kromě těchto dvou pilířů lze pod bankovní unii podřadit též Jednotný kodex pravidel, což je soubor pravidel pro všechny finanční instituce v EU, tedy nejen pro členy eurozóny. Tato pravidla jsou mimo jiné obsažena v s. 2014/59/EU

---

⁶⁵ § 367: Použití předpisů Evropských společenství na úpadek finančních institucí. Insolvenční zákon - Beck-online. In: [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgjpwk5tlhfptglttmjptembqgzptcobs15ygmzgw4>

⁶⁶ § 374: Pořadí některých pohledávek za bankami a spořitelními a úvěrními družstvy. Insolvenční zákon - Beck-online. In: [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgjpwk5tlhfptglttmjptembqgzptcobs15ygmzwxgq>

⁶⁷ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁶⁸ Zákon č. 6/1993 Sb. Zákon České národní rady o České národní bance.

či v s. 2014/49/EU. Členové bankovní unie jsou všichni členové eurozóny. V případě, že člen EU není členem eurozóny, může se stát členem bankovní unie tak, že na základě své žádosti naváže úzkou spolupráci s Evropskou centrální bankou (dále jen „ECB“). Dle některých kritiků bankovní unie z tohoto důvodu prohlubuje propast mezi členy eurozóny a členy EU, kteří v eurozóně nejsou, což je nežádoucí.^{69, 70}

JMD je systém dohledu nad evropským bankovním sektorem, který byl zaveden Nařízením Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (dále jen „n. 1024/2013“). Cílem JMD je posílit dohled nad bankovním sektorem, za dodržení souboru jednotných norem a zásad, vytvořit pevný a silný bankovní sektor v EU a zajistit finanční stabilitu v EU. Do JMD spadá ECB a vnitrostátní orgány dohledu těchto států, které jsou součástí bankovní unie. Přičemž ECB má za úkol plnit dohled nad správným fungováním úvěrových institucí, kdy toto má vést k větší stabilitě, důvěryhodnosti a odolnosti jak samotných institucí, tak celého finančního systému. Toto nařízení svěřuje ECB úkoly, které může vykonávat pouze ona a již je nemůže vykonávat vnitrostátní orgány daného státu. Tyto úkoly jsou obsaženy v čl. 4 n. 1024/2013. Úkoly v oblasti dohledu, které nejsou ECB svěřeny, může dále vykonávat vnitrostátní orgán dohledu či dozoru. ECB může vydávat pokyny, doporučení, rozhodnutí, opatření či návrh, které mají za cíl zajišťovat bezpečnost a odolnost institucí, nesmí však zvýhodňovat či naopak znevýhodňovat nějaký členský stát. Dále také ECB spolupracuje s orgány příslušnými k řešení krize úvěrových institucí a také se podílí na přípravě plánů pro řešení problémů. Příslušné

---

⁶⁹ PR 6/2016 s. 201 - Beck-online. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgzpxa4s7gzpxgxzsgayq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search-facets#>

⁷⁰ Bankovní unie - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/>

vnitrostátní orgány mají povinnost spolupracovat s ECB a vyměňovat si informace ohledně provádění dozoru.^{71, 72, 73}

Jak už bylo řečeno, druhým pilířem je MŘK, jehož účelem je řešení již vzniklé krize úvěrové instituce (na rozdíl od JMD, kde je účelem předejít krizové situaci, tj. dohled a prevence). Mezi jeho cíle lze zařadit snahu o to, aby případná krize instituce nezasáhla nezúčastněné státy bankovní unie, dále předcházet situaci, kdy členský stát samostatně a neomezeně přijímá rozhodnutí týkající se bankovní skupiny působící ve více státech bankovní unie, také předcházet situaci, kdy je krize instituce řešena prostřednictvím veřejných financí či situaci, kdy úvěrové instituce v různých státech bankovní unie mají odlišné podmínky pro svoje fungování, což může některé instituce znevýhodňovat a v neposlední řadě snaha o vytvoření jednotného mechanismu dohledu. MŘK je tvořen Jednotným výborem pro řešení krize a Jednotným fondem pro řešení krize. Jednotný výbor pro řešení krize je orgánem jednotného mechanismu pro řešení krize a má rozhodovací pravomoc. Mezi jeho úkoly lze zařadit rozhodování o postupech a opatření při řešení krize, odpovědnost za plány řešení krize u přeshraničních úvěrových institucí, dále odpovědnost za všechny případy řešení krize a v neposlední řadě odpovědnost za všechny banky spadající do bankovní unie. Vnitrostátní orgány příslušné pro řešení krize přenesly většinu svých rozhodovacích pravomocí právě na Jednotný výbor pro řešení krize (a částečně na Evropskou komisi). V případě, že krize nastane, Jednotný výbor pro řešení krize připraví rozhodnutí o tom, zda existuje veřejný zájem na řešení této krize, následně vytvoří návrh toho, jakým způsobem se bude krize řešit a jaké postupy a opatření se budou aplikovat. Tento návrh je pak předložen Evropské komisi, která rozhodne. Pokud Evropská komise neshledá veřejný zájem na řešení krize, či nebude souhlasit s navrhovanými postupy a opatřeními, tak návrh odmítne. Odmítnutý návrh je pak postoupen Radě, která o něm rozhodne. Jednotný fond pro řešení krize slouží ke shromažďování finančních prostředků, které mohou být v případě potřeby použity pro řešení krize.

---

⁷¹ Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi.

⁷² Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu) (ECB/2014/17).

⁷³ Pilíř I: Jednotný mechanismus dohledu - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/pillar-i-the-single-supervisory-mechanism/>

Prostředky z fondu je možné použít pouze v případě, že k vyřešení krize nestačí prostředky akcionářů a soukromých věřitelů a zároveň při dodržení zásad stanovených ve s. 2014/59/EU a v n. 1024/2014. Fond by měl mít finanční prostředky ve výši odpovídající jednomu procentu pojištěných vkladů v bankovní unii, tohoto chce dosáhnout prostřednictvím povinných pravidelných příspěvků od bank.^{74, 75}

Mezi důležité právní předpisy patří již zmíněná s. 2014/59/EU, která je odezvou na finanční krizi z let 2008 – 2009, kdy došlo k úpadku několika bank a dosavadní systém řešení krize se ukázal jako nedostatečný, jelikož škoda vzniklá úpadky byla hrazena z veřejných peněz. Tato směrnice upravuje postup při řešení krize finanční instituce a měla by přispět k vytvoření takového systému pojištění vkladů, který bude soběstačný a v případě problémů pojištěné instituce nebude potřeba využívat veřejných zdrojů. Mělo tímto dojít k harmonizaci právní úpravy týkající se řešení krize vybraných finančních institucí v jednotlivých členských státech. Aby se předešlo financování krize prostřednictvím veřejných prostředků, stanovila směrnice, jaké osoby a v jakém pořadí se budou podílet na financování krize dané instituce. První na řadě jsou akcionáři dané instituce, následně věřitelé, dále národní fond, který byl založen za účelem pomoci s financováním krize a až na posledním místě jsou veřejné prostředky, tedy peníze daňových poplatníků. Směrnice v rámci prevence stanovuje povinnost tvořit tzv. ozdravné plány, kdy ozdravný plán obsahuje postupy a opatření, které budou v případě krize aplikovány. Kromě tohoto byla taktéž v rámci prevence stanovena povinnost vytvořit plán řešení krize. Plán řešení krize vytváří orgán příslušný k řešení krize.⁷⁶

Dalším důležitým právním předpisem je s. 2014/49/EU. Směrnice byla implementována do české právního řádu prostřednictvím ZOPRK. Tato směrnice přinesla nové vymezení pojištěných pohledávek či zkrátila lhůty pro výplatu náhrad. Cílem této směrnice je harmonizovat právní úpravu systému pojištění vkladů v jednotlivých členských státech, posílit stabilitu bankovního sektoru a ochranu vkladatele. Tato směrnice mimo jiné stanovila povinnost všem úvěrovým

---

⁷⁴ OR 11-12/2018 s. 315 - Beck-online. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhbpw64s7geyv6mjsl5zv6mzrgu&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search-facets>

⁷⁵ Pilíř II: Jednotný mechanismus pro řešení krizí - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/pillar-ii-the-single-resolution-mechanism/>

⁷⁶ LIT250905CZ - *Selhání finanční instituce, 1. část* | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s..

institucím účastnit se některého systému pojištění vkladů, který je v souladu s touto směrnicí. Takový systém pojištění vkladů musí být schopen v případě platební neschopnosti banky poskytnout ochranu vkladů a s tím spojenou ochranu vkladatele (nejčastěji prostřednictvím výplaty náhrady vkladů). Tato směrnice se však vztahuje jen na úředně uznané systémy pojištění vkladů. Dále tato směrnice stanovila, že vkladatelé ve všech členských zemích mají pojištěné vklady ve stejné rozsahu, kdy je tato hranice stanovena na 100 000 EUR a v zemích, kde se euro nepoužívá, rozsah pojištění odpovídá hranici stanovené v eurech po přepočtu. Na veřejné orgány se pojištění vkladů nebude vztahovat. V případě zákonem předpokládaných situací, je možné žádat o vyplacení zvýšené náhrady. Při výpočtu pravidelných příspěvků se hledí na rizikovost portfolia dané úvěrové instituce a na objem pojištěných vkladů. Tímto výpočtem se má docílit toho, že úvěrové instituce budou investovat do méně rizikových aktiv, což je pro stabilitu sektoru důležité. Po institucích, které se účastní systému pojištění vkladů, je možné v případě potřeby požadovat mimořádné příspěvky. Dále orgány příslušné k řešení krize a systémy pojištění vkladů z členských zemí by měly spolupracovat a navzájem se informovat, a to v souladu s touto směrnicí.^{77, 78}

Nelze zapomenout na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013, o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012. Toto nařízení má stanovit jednotnou právní úpravu obezřetnostních požadavků na úvěrové instituce, kdy se má předejít odlišné právní úpravě v jednotlivých členských státech. Úvěrové instituce v členských státech musí na základě tohoto nařízení dodržovat stejné podmínky a pravidla, což má mimo jiné zvýšit důvěryhodnost a stabilitu těchto institucí. Mezi nejdůležitější požadavek lze zařadit kapitálovou přiměřenost.⁷⁹ Posledními důležitými předpisy jsou Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA), kdy mezi nejdůležitější pro tuto problematiku lze zařadit Obecné pokyny EBA k metodám výpočtu příspěvků do systému pojištění vkladů, k platebním příslibům podle směrnice 2014/49/EU o systémech pojištění,

---

⁷⁷ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (přepracované znění) Text s významem pro EHP.*

⁷⁸ § 41a: Systém pojištění vkladů. Zákon o bankách - Beck-online. In: [cit. 05.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwe2zuhexhgys7ge4tsms7giyv64dggqywc>

⁷⁹ *Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 Text s významem pro EHP, s. 575.*

k dohodám o spolupráci mezi systémy pojištění vkladů podle směrnice 2014/49/EU či k zátěžovým testům systémů pojištění vkladů podle směrnice 2014/49/EU.⁸⁰

5. Fond pojištění vkladů

Jak již bylo řečeno, FPV je organizační jednotkou GSFT, nemá tedy právní osobnost. Úlohu FPV nalezneme v ustanovení § 41 písm. a) až § 41 písm. s) z ZoB. Do FPV mají povinnost přispívat banky, pobočky bank z jiného než členského státu EU, spořitelní družstva, úvěrní družstva a stavební spořitelny.⁸¹

Úlohou FPV je přijímat příspěvky pojištěných institucí a vyplácet náhrady za pohledávky z vkladů klientům, a to v případě, kdy ČNB označí pojištěnou instituci za neschopnou dostát svým závazkům, či v případě, kdy soud vydá rozhodnutí o úpadku pojištěné instituce. Pojištění se dle § 41c ZoB vztahuje na všechny pohledávky z vkladů fyzických osob, právnických osob a svěřeneckých fondů či obdobných zařízení, a to včetně úroků. Výjimky, na které se pojištění nevztahuje jsou uvedeny v § 41c odst. 2 ZoB, jde například o pohledávky z vkladů bank, poboček bank z jiných než členských států EU, spořitelního družstva, úvěrního družstva, pojišťovny, zajišťovny, státu, obce či kraje (na vklady územně samosprávných celků se pojištění vztahuje pouze tehdy, kdy daňové příjmy územně samosprávného celků nepřesahují 500 000 EUR). Dále se pojištění nevztahuje na směnky a jiné cenné papíry. Banka, která přijímá nějaký vklad, na který se pojištění vztahuje, je povinna od vkladatele opatřit identifikační údaje, jako je jméno a příjmení/název, rodné číslo/identifikační číslo, bydliště/sídlo. Banka má povinnost tyto identifikační údaje schraňovat a v zákonem předpokládaných situacích je poskytnout GSFT.^{82, 83, 84}

5.1. Statut FPV

Statut FPV byl podepsán členy správní rady GSFT dne 26. ledna 2016 a předtím dne 22. ledna 2016 byl schválen Ministerstvem financí. Upravuje činnost FPV a stanovuje pravidla pro investování majetku spadajícího do FPV. Statut FPV

---

⁸⁰ *Garanční systém finančního trhu | Legislativa.*

⁸¹ *Výroční zpráva za rok 2020 - Garanční systém finančního trhu, s. 6.*

⁸² *Ibid.*

⁸³ *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.*

⁸⁴ LIT248759CZ - Garanční systém finančního trhu | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 01.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/248759/1/2?vtextu=organiza%C4%8Dn%C3%AD%20struktura%20gsft#lema0>

navazuje na Statut GSFT. Má pět částí, kdy první část obsahuje obecná ustanovení. Nachází se zde právní postavení FPV, tj. ustanovení o tom, že FPV nemá právní osobnost, jeho jmění spravuje GSFT, není státním fondem a ustanovení o tom, že práva a povinnosti FPV jsou zároveň práva a povinnosti GSFT. Část druhá se zabývá správou jmění ve fondu, z ustanovení vyplývá, že jmění ve FPV spravuje GSFT. Jmění FPV je evidováno samostatně a není spojováno s jměním FŘK a GSFT. FPV má samostatně vedené účetnictví a GSFT může investovat majetek FPV jen bezpečným způsobem a v souladu se zákonem. Třetí část Statutu je zaměřena na majetek ve fondu, čemuž se podrobně věnuje podkapitola 5.2 této práce. Předposlední část je věnována mezinárodní spolupráci, a v poslední části lze najít závěrečná ustanovení.⁸⁵

5.2. Majetek FPV

Tato materie je podrobně upravena ve Statutu FPV. Majetek ve FPV je tvořen především z příspěvků pojištěných institucí, mimořádných příspěvků, dále je GSFT oprávněn obstarat finanční prostředky pro FPV na trhu, a to v případě, kdy prostředky získané z příspěvků nepostačují k zaplacení zákonem stanovených náhrad. Obstaráním finančních prostředků na trhu se míní především úvěr, který si GSFT za účelem vyplacení náhrad vezme. GSFT může přijmout jen tu nejvýhodnější nabídku úvěru. Pokud není GSFT schopný si v krátké době obstarat finanční prostředky na trhu, může požádat o dotaci či návratnou finanční pomoc ze státního rozpočtu či od ČNB. Zvláštním typem úvěru, který si může GSFT vzít, je úvěr poskytnutý provozovatelem zahraničního systému pojištění, musí však být splněno několik podmínek. FPV musí mít například nedostatečné množství prostředků pro poskytnutí náhrad, nesmí mít již úvěr od jiného systému pojištění výkladů, musí informovat Evropský orgán pro bankovníctví o důvodech, které ho vedly k podání žádosti o úvěr a musí se zavázat ke splacení úvěru do pěti let. Dalšími příjmy FPV jsou výnosy z investování a výtěžky z likvidačního či insolvenčního řízení.

Majetek nacházející se ve fondu může FPV používat k vyplacení náhrady vkladů, k řešení krize, ke splacení úvěru či ke splacení jinak získaných prostředků na trhu, k dorovnání ztrát z hospodaření FPV, k úhradě výdajů FPV a k dalším účelům vymezeným v zákoně. O používání majetku náležejícího do FPV rozhoduje

---

⁸⁵ Statut Fondu pojištění vkladů. 2016.

v zákoně vymezených případech správní rada GSFT, v ostatních případech rozhoduje rada výkonná. Výdaje pocházející ze správy FPV jsou hrazeny převážně z výnosů z investiční činnosti fondu.^{86, 87, 88}

5.3. Placení příspěvků

Povinnost hradit příspěvky mají členové FPV, tedy banky, pobočky bank se sídlem mimo EU, stavební spořitelny a družstevní záložny. Do 01. ledna 2016 se příspěvky hradily ve formě paušální sazby uvedené v zákoně, nyní však sazbu stanovuje ČNB dle Obecných pokynů Evropského orgánu pro bankovníctví. Důležitými parametry pro stanovování sazby je objem pojištěných vkladů a rizikovosti portfolia. GSFT nejdříve do 10. dubna příslušného roku sdělí ČNB výši prostředků, které má k dispozici a poté ČNB do 31. května daného roku stanoví výši příspěvku. Z tohoto plyne, že výše příspěvku je každý rok jinak vysoká. Příspěvky se platí v českých korunách a zaokrouhlují se na celé číslo. Pojištěné instituce zaplatí příspěvek do 30. června daného roku a povinnost zaplatit příspěvek je ukládaná ve formě správního rozhodnutí, proti kterému je možné podat rozklad. Minimální požadovaná výše prostředků ve FPV odpovídá 0,8 % z objemu pojištěných pohledávek. V případě, že je tedy ve FPV dostatek finančních prostředků, aby byl splněn požadavek 0,8 % z objemu pojistných pohledávek, stanoví ČNB příspěvky tak, aby jejich celková výše odpovídala 0,045 % z objemu pojištěných vkladů. V případě, kdy není ve FPV dostatek prostředků (tj. výše prostředků ve FPV neodpovídá 0,8 % z objemu pojištěných pohledávek), stanoví ČNB takový příspěvek, aby nejpozději do 5 lety bylo dosaženo celkového objemu prostředků ve fondu 0,8 % z objemu pojištěných pohledávek.

ČNB je také oprávněna po pojištěné instituci požadovat mimořádný příspěvek do FPV v případě, že FPV má nedostatečné množství prostředků k vyplacení náhrad. Podmínkou je, že celková výše mimořádného příspěvku nesmí překročit 0,5 % objemu krytých pohledávek za rok. Dle zákona žádost o mimořádný příspěvek je prvním krokem FPV v případě nedostatku financí, až po této možnosti získání prostředků může FPV požádat například o úvěr. Mimořádný příspěvek

---

⁸⁶ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.

⁸⁷ Statut Fondu pojištění vkladů.

⁸⁸ LIŠKA et al. *Zákon o bankách Komentář*.

může být pojištěné instituci odpuštěn v případě, že by jeho zaplacení mohlo ohrozit likviditu či solventnost této banky.^{89, 90, 91, 92}

5.4. Selhání pojištěné instituce

Tato podkapitola bude popisovat situaci, kdy nepomohli preventivní opatření, ani opatření pro řešení krize a instituce přestala pokračovat ve své dosavadní činnosti. Obecně jde o dva důvody, kdy prvním je odejmutí licence či povolení k výkonu činnosti z důvodu, že instituce není schopná dostát svým závazkům či již nechce ve své činnosti pokračovat, a druhým je úpadek instituce. Vzhledem k tomu, že banka je nevýraznější z pojištěných institucí, jelikož koncentruje velké množství finančních prostředků a většinou má i velký počet vkladatelů, bude zde podrobně popsáno právě selhání banky.

ČNB může odejmout licenci v případě porušení nějaké povinnosti, tedy jde o sankční odejmutí licence. V tomto případě je licence odňata na základě rozhodnutí, které je vydáno ve správním řízení. Existuje však i dobrovolné odejmutí bankovní licence, kdy k tomuto dojde na základě rozhodnutí konkrétní banky, ať už proto, že má dojít k jejímu zrušení, nebo proto, že instituce už nechce vykonávat činnost, ke které licenci potřebuje. Odejmutí bankovní licence na žádost není v ZoB výslovně upraveno. K odejmutí licence dojde ve chvíli, kdy valná hromada dané banky přijme své rozhodnutí, že už nadále nebudou vykonávat činnost banky. Pokud tedy dojde k dobrovolnému ukončení činnosti, ke které je potřeba licence, ale společnost bude dále pokračovat v poskytování služeb, ke kterým licenci nepotřebuje, nedojde k likvidaci banky, ale pouze k vypořádání závazků vůči třetím osobám. Při dobrovolném ukončení činnosti banky, kdy dojde k zániku společnosti jako takové, k likvidaci dojde. Oba případy budou probíhat pod dohledem ČNB.

Sankční odejmutí licence se dělí na případy, kdy ČNB licenci odejmout musí a na případy, kdy je na uvážení ČNB, zda licenci odejme či nikoliv. ČNB musí bankovní licenci odejmout v případě, že u banky přetrvávají závažné nedostatky v její činnosti, při úpadku banky nebo v případě poklesu kapitálu pod hranici

---

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.

⁹¹ ČNB. *Příspěvky do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu* [online]. 2022. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/legislativni_zakladna/banky_a_zalozny/download/prispevky_do_fpv_2022.pdf

⁹² Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pro banky. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/FPV-pro-banky>

stanovenou Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013. Na uvážení ČNB je odejmutí bankovní licence například pokud banka do dvanácti měsíců od udělení licence nezačala svou činnost, pokud banka v žádosti o udělení licence uvedla nepravdivé údaje či pokud banka minimálně šest měsíců nepřijímá vklady či neposkytuje úvěry. ČNB v případě odejmutí licence na základě svého uvážení musí své rozhodnutí patřičně odůvodnit a obhájit si, že je v konkrétním případě dodržena zásada proporcionality.

Povinné odnětí bankovní licence z důvodu přetrvávajících závažných nedostatků v činnosti banky, kdy tyto důvody jsou specifikovány v § 26 odst. 3 ZoB, je považováno za poslední možnost řešení situace. ČNB by se primárně měla snažit vyřešit nedostatek jiným způsobem (například za využití tzv. opatření k nápravě), a především dbát na zájmy vkladatelů a věřitelů s přihlédnutím k zájmům bankovního sektoru jako celku. Právní úpravu úpadku banky najdeme v zákoně č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon. Podat insolvenční návrh však lze až po odejmutí bankovní licence a může být podán pouze ČNB (samotná banka podat insolvenční návrh nemůže).

Před samotnou likvidací banky musí dojít k jejímu zrušení (k likvidaci se nepřistoupí, pokud celé jmění banky přechází na jejího právního nástupce). ČNB poté, co odejme bance bankovní licenci, podá soudu návrh na její zrušení. Soud rozhodne usnesením, a v případě vyhovění návrhu jmenuje likvidátora. Likvidaci banky může provádět pouze insolvenční správce, které je veden ve zvláštní části seznamu insolvenčních správců, tj. insolvenční správce, který má hlubší odbornou znalost. Během likvidace dojde k vypořádání majetku zrušené banky, k vyrovnání dluhů a k naložení s majetkovým zůstatkem zákonným způsobem. V případě, že likvidátor dojde k závěru, že jsou naplněny znaky úpadku banky, podá návrh na zahájení insolvenčního řízení. Původní likvidátor bude nově jmenován insolvenčním správcem. Úpadek banky se dle insolvenčního zákona řeší prostřednictvím konkursu. O průběhu insolvenčního řízení je průběžně informována jak ČNB, tak veřejnost.^{93, 94}

---

⁹³ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.

⁹⁴ LIT253256CZ - Selhání finanční instituce - řešení krize s ukončením činnosti, 2. část | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: , s. 2 [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/253256/1/2>

5.5. Vypláčení náhrad

Před obdržení náhrady za pojištěné pohledávky z vkladů musí ČNB písemně informovat GSFT o neschopnosti pojištěné instituce dostát svým závazkům nebo musí dojít k rozhodnutí soudu o úpadku. Od tohoto okamžiku začíná běžet lhůta tři pracovních dní, ve které musí samotná instituce, likvidátor, správce či insolvenční správce poskytnout GSFT informace o vkladech (u informací, jejichž sdělovací povinnost je zakotvena v ustanovení § 41f odst. 7 a 8 ZoB lhůta činní deset pracovních dní). Dále GSFT má povinnost do šesti pracovních dní od okamžiku rozhodnutí ČNB či soudu o krachu instituce určit den, místo a způsob vypláčení náhrad.

Náhrady jsou vypláceny ve výši skládající se ze součtu všech pohledávek z vkladů klienta u pojištěné instituce a úroků. Nejvýše však může být klientovi vyplacena částka ve výši 100 000 EUR (v případě, že pohledávka z vkladů je spojena s účtem v jiné měně, než jsou eura, vyplatí se nejvýše částka v přepočtu odpovídající částce 100 000 EUR, u nás půjde nejčastěji o české koruny). V zákonem předpokládaných situacích je možné, aby byla klientovy vyplacena mimořádná/zvýšená náhrada, tj. vyšší náhrada, než je zmíněných 100 000 EUR. Klient však o mimořádnou náhradu musí zažádat a musí splnit zákonné podmínky. Mimořádná náhrada při splnění podmínek může činit až 100 000 EUR, z čehož vyplývá, že klient může ve formě náhrady nejvíce obdržet 200 000 EUR. Pokud ke krachu instituce (tj. den, kdy o tomto rozhodla ČNB či soud) došlo do tří měsíců ode dne připsání finanční částky na účet klienta, má takový klient právo na mimořádnou náhradu, jestliže připsaná částka pochází z prodeje nemovitosti sloužící k bydlení, z vypořádání společného jmění manželů při rozvodu, z pojistného plnění (týkající se zdraví a života, či újmy způsobené trestným činem), z vypořádání dědictví, z jednorázového vyplacení z penzijního připojištění, nebo z doplňkového penzijního spoření, z odstupného při ukončení pracovního poměru, z vyplacení náhrady škody způsobené nesprávným rozhodnutím v trestním řízení nebo z peněžité pomoci obětem trestných činů. Další podmínkou pro vyplacení zvýšené náhrady je předložení GSFT (do dvou měsíců od krachu) dokumentů prokazujících skutečnost podmiňující právo na tuto náhradu (například potvrzení pojišťovny o vyplacení pojistného plnění, pravomocný rozsudek o vypořádání společného jmění manželů, atd). Společně s těmito dokumenty klient musí předložit vyplněný formulář, ve kterém žádá o výplatu zvýšené náhrady. GSFT má čtyři

měsíce (od krachu) na posouzení žádosti o mimořádnou náhradu, do této doby se musí vyjádřit, zda klient mimořádnou náhradu dostane či nikoli.

Pohledávka z vkladů se zvláštním režimem, je taková pohledávka, z níž jsou oprávněny dvě a více osob. V tomto případě mají tyto oprávněné osoby povinnost písemně bance oznámit, jaké osobě náleží, jaký podíl z náhrady vkladů. Pokud tak neučiní, má se za to, že podíly jsou rovnocenné.^{95, 96}

5.6. Pojištění vkladů obcí

Jak již bylo řečeno, pojištění vkladů se vztahuje na vklady fyzických a právnických osob. Naopak se nevztahuje například na vklady bank, družstevních záložen a jiných finančních institucí, na vklady státu a na pohledávky městských částí hlavního města Prahy a územně samosprávných celků, jejichž daňové příjmy jsou vyšší než 500 000 EUR (po převedení na české koruny). Tato kapitola se bude zabývat případem, kdy daňové příjmy obce jsou nižší než zmíněných 500 000 EUR. Dle s. 2014/49/EU se pojištění vkladů nevztahuje na vklady žádných veřejných orgánů. Zároveň však tato směrnice umožňuje, aby členské státy stanovily v zákoně možnost toto pravidlo porušit v případě, že daňové příjmy místního orgánu nepřesahují 500 000 EUR. Česká republika tuto možnost zakotvila v ZoB. V takovém případě nedochází k pojištění vkladů automaticky. Obec musí podat žádost, která se podává finanční instituci, kde má obce vedený účet (nejčastěji bance). V této žádosti musí obce doložit, že splňuje zákonem předpokládané podmínky. Nejdůležitější podmínkou je, že obec nemá daňové příjmy vyšší než 500 000 EUR. Do daňového příjmu obce se pro tento účel započítává daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti a z kapitálového majetku, dále daň z příjmů právnických osob, z příjmů právnických osob za obce, z přidané hodnoty a z nemovitých věcí. Pokud obec žádá o pojištění svých vkladů, musí doložit, že daňové příjmy nejsou vyšší, než je zákonem uvedená částka, a to se dokládá vždy dva roky zpětně. Tedy pokud obec bude žádat o pojištění vkladů na rok 2024, musí doložit, že v roce 2022 neměla větší daňové příjmy než 500 000 EUR. Rozhodným dnem, dle kterého se určí směnný kurz pro přepočítání na české koruny, je v tomto modelovém případě 31. prosince 2022, tedy poslední den roku, ke kterému se vztahují dokládané daňové příjmy. Posledním krokem

---

⁹⁵ LIŠKA et al. *Zákon o bankách Komentář*.

⁹⁶ *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách*.

pro získání pojištění vkladů je předložení dokumentů dokládajících daňový příjem nižší než 500 000 EUR instituci, u které má obec své vklady. Předmětná instituce pak vydá potvrzení o pojištění vkladů a uvede, na které období se pojištění vztahuje.^{97, 98}

6. Fond pro řešení krize

Dle ustanovení § 209 odst. 1 ZOPRK byl FŘK zřízen GSFT za účelem řešení krize a jeho činnost upravuje Statut FPŘ, který je vydáván právě GSFT.⁹⁹ V případě problémů některého člena tohoto fondu může dojít k poskytnutí úvěru, dodatečného kapitálu či poskytnutí záruky. FŘK vznikl dne 12. ledna 2016, nemá právní osobnost, jeho práva a povinnosti jsou zároveň práva a povinnosti GSFT a není státním fondem. Jeho jmění je vedeno a evidováno odděleně od jmění FPV a GSFT. Majetek FŘK se dělí na příspěvkový a provozní fond, kdy tyto fondy se odlišují účelem své existence a mají odlišné financování. Do FŘK fondu přispívají kromě bank, poboček bank se sídlem mimo EU, stavebních spořitelů a družstevních záložen, také někteří obchodníci s cennými papíry. Výše příspěvků není stanovena zákonem, ale stanovuje ji ČNB v souladu s Nařízením Evropské komise. ČNB musí výši příspěvku stanovovat tak, aby do 31. prosince 2024 celkový objem peněžních prostředků v příspěvkovém fondu činil 1 % z celkového objemu pojištěných vkladů. Za rok 2023 celková výše příspěvku činila 4 496 410 691 Kč (každý člen FŘK platí jinou výši příspěvku, a to dle rizikovosti portfolia a své velikosti) a v roce 2022 činil příspěvek rekordních 5 034 974 388 Kč. Prostředky ve FŘK jsou veřejnými prostředky, proto jejich případné použití podléhá schválení Evropské komise.

Příspěvkový fond (dále jen „PŘ fond“) je zřízen za účelem poskytování finančních prostředků pro řešení krize. Pokud bylo vůči členovi PŘ fondu uplatněné opatření k řešení krize, může být majetek tohoto fondu použit jako jistota za dluhy a majetek tohoto člena, může být z majetku PŘ fondu takovému členovi poskytnut úvěr, může od něj odkoupit majetek, majetek PŘ fondu může být dále použit k výplatám dorovnání (ČNB může rozhodnout o dorovnání vlastníků nástrojů účasti na tomto členovi a o dorovnání věřitelů tohoto člena), k příspěvku při odpisu

---

⁹⁷ Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pojištěné vklady. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pojistene-vklady>

⁹⁸ Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pro obce. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pro-obce>

⁹⁹ Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.

či konverzi závazků či ke splácení jistiny a úroku úvěru. Použití majetku PŘ fondu výše popsaným způsobem musí schválit ČNB, a ta to musí konzultovat s GSFT. Mezi zdroje příjmů PŘ fondu řadíme pravidelné a mimořádné příspěvky členů (ČNB každý rok stanovuje výši pravidelných příspěvků), peněžní prostředky získané na trhu (především úvěry), státní dotace nebo výpomoc, úvěr získaný od mechanismu financování řešení krize z jiného členského státu a prostředky získané převodem z PF fondu.

Provozní fond (dále jen „PR fond“) je zřízen za účele financování výdajů FRK. Zdrojem příjmů PR fondu jsou výnosy z investování FRK, a to včetně úroků, pokuty (FRK je oprávněn uložit pokutu například při nesplnění informační povinnosti, neposkytnutí součinnosti. Všechny přestupky, za které lze uložit pokutu jsou uvedeny v ustanoveních § 233 až 237b ZOPRK.), mimořádné provozní příspěvky, dotace, návratné finanční výpomoci, insolvenční řízení a podobně. Kdyby ve FPV nebylo dostatek prostředků na výdaje vzniklé správou FPV, může GSFT rozhodnout o poskytnutí záloh z PR fondu, právě FPV. GSFT může také rozhodnout o převedení určité části peněžních prostředků PR fondu do PŘ fondu.^{100, 101, 102, 103}

7. Kasuistika Garančního systému finančního trhu

Systém pojištění vkladů v České republice se od svého vzniku, tj. od roku 1994, účastnil výplaty náhrad vkladů u osmnácti institucí, kdy u těchto institucí již došlo k ukončení výplaty náhrad. Zároveň ještě u dvou institucí výplaty stále probíhají, a to u Sberbank CZ a.s. a Československého úvěrního družstva. Systém pojištění vkladů tedy poskytnul náhrady vkladů u dvaceti institucí, a to dříve prostřednictvím FPV a následně prostřednictvím GSFT. Celkově FPV a následně GSFT vyplatil na náhradách vkladů zhruba 46 miliard korun a vklady byly vráceny zhruba 350 tisícům klientů (sečteno pouze osmnáct ukončených výplat, tedy bez Sberbank CZ a.s. a Československého úvěrního družstva).^{104, 105}

---

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ *Statut Fondu pro řešení krize*. 2018.

¹⁰² ČNB. *Příspěvky do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu*.

¹⁰³ Garanční systém finančního trhu | Fond pro řešení krize - výše příspěvků. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/FRK-vyse-prispevku>

¹⁰⁴ Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/probihajici-vyplaty>

¹⁰⁵ 4. vlog s Renátou Kadlecovou o pojištění vkladů - YouTube. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bqRJm_0WEgE&t=1s

7.1. Podnikatelská banka, a.s.

Podnikatelská banka začala na českém trhu působit v roce 1992. Patřila mezi malé banky a její bilanční suma (součet všech aktiv a pasiv) k roku 1996 činila 5,6 miliard korun. V důsledku velké finanční ztráty banky, která za rok 1995 činila přes 1 miliardu korun a nesplnění povinnosti doplnit základní kapitál, byla zavedena nucená správa banky. Nucená správa byla zavedena ČNB. Na rozdíl od odebrání bankovní licence, kdy dojde k likvidaci banky, je u nucené správy možné banku prodat případnému investorovi. Po zavedené nucené správy dne 06. června 1996 byla banka uzavřena a nesměla vykonávat žádnou činnost. Stejného dne byl jmenován nucený správce, který byl oprávněn rozhodovat o případných činnostech banky. Důležité bylo také rozhodnutí ČNB ze dne 05. června 1996, kdy tímto rozhodnutím došlo ke snížení základního kapitálu banky na 1,001 miliónu korun (z původních cca 700 milionů korun) při nezměněném počtu akcií. FPV začal vyplácet náhrady vkladů dne 17. června 1996 a výplaty byly ukončeny dne 17. června 2001, a to prostřednictvím Československé obchodní banky. Vkladatelům byly vráceny vklady až do výše 4 milionů korun. FPV vyplatil vkladatelům 1,074 miliardy korun. V květnu 1998 došlo k akvizici Podnikatelské banky a vzniku J&T banky, a.s.^{106, 107, 108, 109, 110}

7.2. Kreditní banka Plzeň, a.s.

Tato banka vznikla již v roce 1990 pod názvem Agrobanka Plzeň. Většinovým vlastníkem této banky byla Česká pojišťovna, která byla jednou z hlavních institucí na pojišťovacím trhu a ještě nějakou dobu před rokem 1996 podléhala státnímu dohledu, což v lidech budilo pocit důvěryhodnosti. V důsledku finančních problémů banky došlo dne 7. srpna 1996 k odebrání bankovní licence. Banka poskytovala mnoho nedobytných a neperspektivních úvěrů, na což doplatila. Úvěr u této banky dostal téměř každý, kdo o něj zažádal, banka neprováděla žádnou selekci. Úvěry byly poskytnuté na ambiciózní projekty, které byly unáhlené

---

¹⁰⁶ Podnikatelská banka pod nucenou správu | Hospodářské noviny (HN.cz). In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-879038-podnikatelska-banka-pod-nucenou-spravu>

¹⁰⁷ *Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty.*

¹⁰⁸ Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měsíc.cz. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/aktuality/od-revoluce-padlo-uz-19-bank-a-zalozen-gsft-pojistene-vklady-vyplatil/>

¹⁰⁹ *Usnesení MS v Praze ze dne 18. prosince 2018, č.j. 24Cm 172/2007 -231.*

¹¹⁰ Privátní a investiční banka pro ty nejnáročnější. | J&T Banka. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://jtbank.cz/o-nas>

a nepromyšlené. Velký počet úvěrů byl zaměřen na služby (například hotelnictví, pohostinství), což se ukázalo jako špatná strategie. Většina podniků zkrachovala a úvěry nesplácela. Nelze však přehlédnout fakt, že poskytnutí spousty úvěrů budilo pochybnosti o dobré víře poskytovatelů. Z tohoto důvodu se poté některými případy zabývala Policie České republiky.

Krach této banky se od předešlých krachů (kterých bylo nespočet) lišil svým rozsahem, jelikož tato banka ve své době patřila mezi jednu z největších bank v České republice. Ztráty byly odhadnuty na 12 miliard korun. Konkurs Kreditní banky Plzeň začal v roce 1998 a skončila až v roce 2010. Během konkurzu došlo k uznání pohledávek ve výši 13,4 miliard korun, ale majetek banky byl stanoven jen na něco málo přes 1 miliardu korun. Pohledávky tedy převyšovaly majetek přibližně o 12 miliard korun. Výplaty náhrad vkladů byly zahájeny dne 23. září 1996 a ukončeny dne 23. září 2001. FPV vyplatil vkladatelům 580,3 miliónu korun, což je jen zlomek ze zmíněných 12 miliard korun. U banky totiž měla své vklady mimo jiné i města či státní orgány, a na tyto vklady se pojištění pohledávek nevztahovalo. Jen Celní správa České republiky a nadřízené ministerstvo financí přišlo o vklady ve výši 2,6 miliardy korun.^{111, 112, 113, 114}

7.3. Moravia banka, a.s.

Moravia banka vznikla v roce 1992. Vzhledem ke špatné finanční situaci byla banka v roce 1997 zařazena do tzv. stabilizačního programu. Stabilizační program neměl za cíl zachraňovat banky, které nebyly životaschopné, ale měl zajistit čas a prostor pro odkup banky investorem (který by dorovnal základní kapitál a aktivně se podílel na řízení banky) či vyřešit finanční problémy banky spojením s jinou bankou. ČNB dne 13. září 1999 zahájila správní řízení o odnětí bankovní licence, zároveň vydala předběžné opatření, kterým bylo bance zakázáno zřizovat nové účty či přijímat vklady od veřejnosti. Odebrání bankovní licence mělo velký dopad, jelikož Moravia banka měla 200 tisíc klientů, 60 poboček a vklady v celkovém

---

¹¹¹ Černá díra v Plzni • RESPEKT. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/1996/34/cerna-dira-v-plzni>

¹¹² Konkurs Kreditní banky Plzeň se chýlí ke konci, věřitelé přišli téměř o 13 miliard korun - MotejlekSkocdopole.com. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.motejlekskocdopole.com/konkurs-padle-kreditni-banky-plzen-se-chyli-ke-konci-veritele-prisli-temer-o-13-miliard-korun/>

¹¹³ *Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty.*

¹¹⁴ *Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měšec.cz.*

objemu 17 miliard korun. Banka se dostala do finančních problémů mimo jiné proto, že poskytovala tzv. incestní úvěry (například v roce 1999 poskytla takto 5,4 miliardy korun). Z tohoto důvodu byli poté vedeny soudní řízení se 17 lidmi (šlo především o osoby ve vedení banky a akcionáře banky). Banka dne 8. prosince 1999 vstoupila do konkursu. Klientům banky bylo navráceno 90 % jejich vkladů, maximálně však 1 milión korun. FPV začal vyplácet náhrady vkladů dne 11. října 1999 a výplaty ukončil dne 04. ledna 2007. FPV celkově vyplatil náhrady vkladů ve výši 6 394, 4 miliónu korun.^{115, 116, 117, 118, 119}

7.4. Union banka, a.s.

Finanční problémy Union banky vyplynuly napovrch již v roce 2001. Tehdy se jednalo o velkou banku, jejíž bilanční suma byla asi 25 miliard korun. Banka se snažila změnit svoji strategii a zaměřit se na menší klienty či změnit vedení banky, jelikož předešlý rok hospodařila se ztrátou 31 miliónu korun. Největším problémem však byly poskytnuté nedobytné úvěry ve výši asi 5, 5 miliardy korun, což by také důvod, proč se bance nedařilo najít strategického investora (v této době již téměř každá komerční banka v České republice takového investora měla). Na začátku roku 2002 italská společnost Invesmart projevila o roli investora zájem, ČNB však nedala k tomuto souhlas. Finanční situaci Union banky nebyla dobrá a bez strategického investora byla konkurenceschopnost banky nízká. Na podzim roku 2002 nakonec došlo k ovládnutí Union banky italskou společností Invesmart. Což nakonec Union banku před krachem stejně neochránilo.^{120, 121, 122}

---

¹¹⁵ Stabilizační program - Historie ČNB. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu/stabilizacni_program.html

¹¹⁶ Moravia banka - správní řízení - Česká národní banka. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/Moravia-banka-spravni-rizeni>

¹¹⁷ Moravia banka - 494091 Václav Martinů Moravia Banka Moravia Banka byla peněžním ústavem sídlícím ve - Studocu. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.studocu.com/cs/document/masarykova-univerzita/narodni-hospodarstvi-seminar/moravia-banka/13333568>

¹¹⁸ *Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měšec.cz.*

¹¹⁹ *Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty.*

¹²⁰ Union banka hledá nové vedení - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-hleda-nove-vedeni.A010817_105931_ekoakcie_elv

¹²¹ Union Banka ztrácí půdu pod nohama - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-ztraci-pudu-pod-nohama.A021021_225449_ekoakcie_pol

¹²² Union banka je definitivně v italských rukou - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/union-banka-je-definitivne-v-italskych-rukou.A021118_165444_ekonomika_ven

Přestože Union banka v roce 2002 vyjednávala státní podporu, když Invesmart podal žádost ministerstvu financí o státní pomoc ve výši 1,5 miliardy korun, nebylo mu vyhověno. Mezi důvody lze zařadit zpřísnění Evropské legislativy v otázkách týkajících se státní podpory, dále poskytnutí státní podpory Union bance ve výši 5 miliard v předešlých letech a také špatnou finanční stabilitu banky. Ministerstvo financí žádost zamítlo 20. února 2003 a již 21. února 2003 došlo k zahájení správního řízení o odnětí bankovní licence z důvodu nedostatečné likvidity. Banka měla povinnost do deseti dnů od zahájení správního řízení předložit ČNB plány na svou záchranu, tento plán sice předložila, ale ČNB jej neschválil a dne 18. března 2003 došlo k odnětí bankovní licence. Soud vyhlásil na banku konkurz dne 31. března 2003. Rozhodnutí bylo však již 4. dubna 2003 zrušeno, jelikož bylo vydáno na základě padělaného zápisu o konání mimořádné valné hromady (soudce, který konkurz vyhlásil byl následně odsouzen, jelikož šlo o zmanipulovaný konkurz, který byl záměrně vyhlášen na základě padělaných dokumentů ¹²³). O vyhlášení konkursu bylo rozhodnuto znovu dne 29. května 2003. Proti několika členům vrcholného představenstva banky pak bylo vedeno soudní řízení z důvodu poskytování nestandardních a incestních úvěrů. ^{124, 125, 126, 127}

Vkladatelé banky měli právo na navrácení 90 % svého vkladu, maximálně však 25 000 EUR. Po odnětí bankovní licence docházelo k prodeji pohledávek z vkladů, na které se pojištění nevztahovalo. Toto učinilo například město Ostrava, Karlovy Vary či Kladno, výtěžek z prodeje pohledávek však byl výrazně odlišný od nominální hodnoty. FPV začal vyplácet náhrady vkladů od 17. května 2003 a vyplácel je až do 17. května 2008, a to prostřednictvím GE Capital Bank. FPV vyplatil vkladatelům náhrady vkladů ve výši 12 366, 79 miliónu korun. K dispozici měl FPV v době odnětí licence asi 9,5 miliardy korun, a zbytek získal

---

¹²³ Ústavní soud potvrdil bývalému soudci Berkovi sedmiletý trest za zneužívání pravomoci - Aktuálně.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ustavni-soud-potvrdil-byvalemu-soudci-berkovi-sedmilety-tres/r~ee13c3f053db11ebb1110cc47ab5f122/>

¹²⁴ Union banka nemá pomoc od státu jistou - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-nema-pomoc-od-statu-jistou.A030124_184333_ekoakcie_ven

¹²⁵ ČNB pracuje na odnětí licence Unionky - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/cnb-pracuje-na-odneti-licence-unionky.A030221_072856_ekoakcie_has

¹²⁶ Soudce zastavil konkurz Union banky - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/soudce-zastavil-konkurz-union-banky.A030404_103523_ekoakcie_ven

¹²⁷ Soud poslal Union banku do konkurzu - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/soud-poslal-union-banku-do-konkurzu.A030529_135729_ekoakcie_ven

prostřednictvím půjčky na finančním trhu. Pro FPV šlo o největší výplatu vkladů, kdy Union banka byla výjimečná nejen vyplacenou sumou, ale také počtem postižených vkladatelů (vyplacená suma byla v podobné výši jako následně u Metropolitního spořitelního družstva, ale v tomto případě nebylo zdaleka zasaženo tolik vkladatelů). Union banku pak překonala až kauza Sberbank CZ.^{128, 129, 130, 131, 132}

7.5. Metropolitní spořitelní družstvo

Případ Metropolitního spořitelního družstva (dále jen „MSD“) se od výše zmíněných liší tím, že se zde jednalo o krach spořitelního družstva, nikoli o krach banky. MSD vzniklo již v roce 1999 v Brně, kdy šlo o malé spořitelní družstvo se 30 zakládajícími členy a základním kapitálem ve výši 120 tisíc korun. MSD se rychle rozrůstalo a krátce před odnětí povolení působit jako družstevní záložna mělo již základní kapitál ve výši 1,078 miliardy korun, 13 tisíc klientů, pobočky v 10 krajích a bilanční suma byla asi 15 miliard. MSD bylo největším spořitelním družstvem v České republice. Finanční analytický úřad podal dne 25. dubna 2013 trestní oznámení na MSD, které mělo údajně spáchat úvěrový podvod. V květnu roku 2013 vyplynulo napovrch, že ČNB provádí kontrolu MSD a spořitelnímu družstvu dočasně zakázala přijímat nové členy, přijímat vklady a poskytovat úvěry. Vrchní státní zastupitelství v Praze zajistilo MSD finanční prostředky, jelikož zde bylo podezření na spáchání úvěrového podvodu.^{133, 134, 135}

---

¹²⁸ Vklady klientům Unionky vrátí GE Capital - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/vklady-klientum-unionky-vrati-ge-capital.A030331_163647_ekoakcie_ven

¹²⁹ *Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty.*

¹³⁰ Města prodávají vklady v Union bance - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/mesta-prodavaji-vklady-v-union-bance.A030326_095036_ekonomika_ven

¹³¹ Výplaty klientů Unionky začnou včas - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/vyplaty-klientu-unionky-zacnou-vcas.A030325_132030_ekoakcie_klu

¹³² *Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měšec.cz.*

¹³³ Metropolitní spořitelní družstvo přestalo přijímat vklady - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/kampelicka-s-nejvyssim-urokem-prestala-prijimat-vklady/r~i:article:779483/>

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Kauza Metropolitního spořitelního družstva: Jak došlo k vytunelování družstva a vyprání prostředků přes Hongkong - část I / Články / Vzdělávací centrum / Surveillance. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.surveilligence.com/cs/vzdelavaci-centrum/clanky/kaucha-metropolitniho-sporitelniho-druzstva-jak-doslo-k-vytunelovani-druzstva-a-vyprani-prostredku-pres-hongkong-cast-i>

ČNB na konci září roku 2013 odebrala MSD povolení působit jako družstevní záložna. MSD sice podalo rozklad, ale dne 18. prosince 2013 se rozhodnutí o odnětí povolení působit jako družstevní záložna stalo pravomocné. Jako důvod odebrání povolení ČNB uvedla shledání závažných nedostatků v podnikání MSD, kdy MSD nemělo funkční řídicí a kontrolní systém, především systém řízení úvěrového rizika. MSD se zrušilo 19. prosince 2013 s likvidací, ale již 18. prosince 2013 MSD podalo insolvenční návrh. Dne 23. prosince 2003 došlo k vydání usnesení o úpadku, kdy tímto dnem začalo konkursní řízení MSD. Jelikož družstvo nemělo dostatek finančních prostředků, FPV oznámil dne 27. prosince 2003, že se bude účastnit výplaty vkladů. FPV měl v té době k dispozici zhruba 25 miliard korun. Vkladatelé měli právo na výplatu náhrady vkladů ve 100 % výši, maximálně mohli obdržet 100 000 EUR (po přepočtu dle tehdejšího kurzu maximálně 2 774 000 korun). FPV začal vyplácet náhrady vkladů dne 27. ledna 2014 prostřednictvím České spořitelny, a.s. a vyplácel až do 27. ledna 2017. Celkem FPV vyplatil 12 014, 98 miliónu korun.^{136, 137, 138, 139}

Kauza MSD se nakonec táhla několik let. MSD mělo nabízet klientům velmi vysoké úrokové sazby, aby získalo co nejvíce klientů. Tyto úroky pak byly vypláceny vklady nových klientů. Peněžní prostředky získané od klientů mělo MSD, prostřednictvím poskytování úvěrů účelově založeným společnostem, exportovat do zahraničí (do Hongkongu a Dubaje), kdy mělo jít zhruba o 1,3 miliardy korun. Vrchní státní zastupitelství v Praze v roce 2016 podalo obžalobu na 20 lidí, kdy šlo o obvinění z pronevěry a praní špinavých peněz. Několik osob již bylo pravomocně odsouzeno, soudní procesy však dodnes úplně neskončily. Další kontroverzí ohledně MSD byl prodej portfolia pohledávek v hodnotě 10,3 miliardy korun společnosti AB Credit za pouhých 1,4 miliardy korun, kdy toto učinil insolvenční správce MSD. Vymahatelnost těchto pohledávek mělo být poměrně vysoká a portfolio mělo mít výrazně větší hodnotu, než 1,4 miliardy korun, nehledě na údajné vazby prodejce a kupujícího. Ministerstvo

---

¹³⁶ Největší kampelička Metropolitní spořitelni družstvo přišla o licenci - iDNES.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/cnb-odebrala-metropolitnimu-sporitelnimu-druzstvu-licenci.A131003_130836_ekoakcie_fih

¹³⁷ Metropolitní spořitelni družstvo – otázky a odpovědi - Česká národní banka. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Metropolitni-sporitelni-druzstvo-otazky-a-odpovedi/>

¹³⁸ *Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měsíc.cz.*

¹³⁹ ČNB: Největší kampelička nemá peníze, vyplatí je fond - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/cnb-nejvetsi-kampelicka-nema-penize-vyplati-je-fond/r~c0946cbe6f2111e3ac910025900fea04/>

spravedlnosti poté tomuto insolvenčnímu správci zrušilo povolení k vedení bankrotů velkých firem.^{140, 141, 142, 143}

7.6. Sberbank CZ, a.s.

Sberbank CZ byla banka sídlící v Praze. Na českém trhu začala působit poté, co v roce 2011 odkoupila ruská banka Sberbank od rakouské bankovní skupiny Volksbank AG východoevropské pobočky Volksbank, a to včetně té české. K prodeji došlo v důsledku neúspěchu Volksbank v zátěžových testech ECB. Sberbank zaplatila za východoevropské pobočky 600 miliónu EUR. Volksbank se objevila na českém trhu již v roce 1993, kdy zde otevřela svou pobočku rakouská bankovní skupina Volksbank AG. V roce 1997 začala v České republice Volksbank působit již jako samotná akciová společnost pod názvem Volksbank CZ. Patřila mezi menší peněžní ústavy a byla finančně stabilní. Před krachem v roce 2022 patřila Sberbank CZ pod bankovní skupinu Sberbank Europe, která působila v několika evropských státech. Vlastníkem Sberbank Europe je ruská banka Sberbank of Russia.^{144, 145}

Téměř okamžitě po zahájení invaze na Ukrajinu v roce 2022 začaly problémy Sberbank CZ, jejímž vlastníkem je největší ruská banka Sberbank of Russia. Začalo ve velkém docházet k výběru vkladů a ČNB začínala jednat o odnětí bankovní licence. ČNB dne 25. února 2022 vydala oznámení o zahájení kontroly Sberbank CZ. Dne 26. února 2022 Sberbank CZ vydala oznámení o tom, že zavírá své pobočky a zastavuje karetní transakce, jelikož dochází k masivnímu výběru vkladů. Následně dne 28. února 2022 vydala banka oznámení, že pobočky se již neotevřou, a to v důsledku ruské agrese vůči Ukrajině a s tím souvisejícím odlivem

---

¹⁴⁰ *Kauza Metropolitního spořitelního družstva: Jak došlo k vytunelování družstva a vyprání prostředků přes Hongkong - část I / Články / Vzdělávací centrum / Surveillance.*

¹⁴¹ *Kauza Metropolitního spořitelního družstva míří k soudu, škoda je přes miliardu - Aktuálně.cz.* In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vrchni-statni-zastupitelstvi-obzalovala-20-lidi-z-kauly-msd/r~3834c044c5c811e5a8d7002590604f2e/>

¹⁴² *Insolvenční správce Hala přišel o povolení na řízení velkých bankrotů • RESPEKT.* In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/fokus/insolvennci-spravce-hala-prisel-o-povoleni-na-rizeni-velkych-bankrotu>

¹⁴³ *Několik obžalovaných i znalec v kauze vytunelované kempeličky odkazují na podnikatele v pozadí — ČT24 — Česká televize.* In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3442530-nekolik-obzalovanych-i-znalec-v-kauze-vytunelovane-kampelicky-odkazuji-na-podnikatele>

¹⁴⁴ *Sberbank CZ a proces její likvidace.* In: *EPRAVO.CZ* [online] [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sberbank-cz-a-proces-jeji-likvidace-114649.html>

¹⁴⁵ *Volksbank v Česku vydělala v pololetí o 65 procent víc - Aktuálně.cz.* In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/volksbank-v-cesku-vydela-la-v-pololeti-o-65-procent-vic/r~i:article:707628/>

vkladů a odchodu klientů. Toho samého dne ČNB zahájila správní řízení o odnětí bankovní licence a vydala předběžné opatření, kterým zakázala Sberbank CZ nakládat s majetkem, přijímat vklady a poskytovat úvěry, byly zastaveny všechny transakce, kdy výjimkou byly karetní transakce ve výši 1 000 korun na den.¹⁴⁶

Odliv vkladů (a s tím spojené odnětí bankovní licence) byl tedy způsoben nepříznivou politickou situací, a s tím související ztrátou důvěry klientů, nikoliv finančními problémy Sberbank CZ. Sberbank CZ patřila mezi stabilní a zdravé banky. To dokládá i fakt, že ukazatel podílu úvěru v selhání za rok 2021 patřil k těm nejprůběžnějším ve srovnání s jinými bankami působícími v České republice. Šlo tedy o tzv. run na banku, což je situace, kdy dojde k náhlému a hromadnému výběru vkladů. Toto bylo pro GSFT (respektive dříve FPV) novinkou, jelikož v předešlých případech instituce ukončovaly svou činnost v důsledku finančních problémů.^{147, 148}

Jelikož Sberbank CZ je součástí mezinárodní finanční skupiny, která má sídlo v EU, je ČNB povinna při řešení krizí spolupracovat s Jednotným výborem pro řešení krizí. Dle české právní úpravy také v této situaci do své role vstupuje GSFT, který má na starosti výplatu vkladů. V době ukončení činnosti Sberbank CZ se odhadovala výše závazků něco kolem 78 miliard korun a aktiva banky se pohybovala kolem 90 miliard korun (z toho zhruba 61 miliard korun tvořily úvěry a půjčky, 20 miliard korun tvořila pokladní hotovost a 9 miliard korun tvořil vlastní kapitál banky). GSFT dodržel zákonem stanovenou lhůtu a začal náhrady vkladů vyplácet dne 09. března 2022, a to prostřednictvím Komerční banky, tj. do 7 pracovních dní od pádu banky. Klienti obdrží 100 % svých vkladů, maximálně však 100 000 EUR (po přepočtu dle tehdejšího kurzu maximálně 2 499 500 korun). Právo na výplatu náhrady vkladů by mělo mít zhruba 108 000 fyzických osob a 12 000 společností. Zhruba by měl GSFT vyplatit 25 miliard korun. FPV by měl mít k dispozici cca 35 miliard. Z hlediska finančního objemu se jedná o největší výplatu GSFT (v minulosti FPV) vůbec. Ovšem z hlediska počtu

---

¹⁴⁶ LIT307197CZ - Historie (a hysterie) kolem Sberbank CZ a průběh její likvidace. Stane se časovanou politickou bombou? | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/307197/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

¹⁴⁷ NOVINY, Konkursní. *Sberbank - rekordní medvěd v českém insolvenčním lese* [online]. 2022 [cit. 10.11.2022]. Dostupné z: <https://www.kn.cz/sberbank-rekordni-medved-v-ceskem-insolvennim-lese/>

¹⁴⁸ Pád Sberbank - YouTube. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=iMafPHqakck>

vkladatelů, kteří mají nárok na výplatu náhrady vkladů, je Sberbank CZ na druhém místě, jelikož o pár tisíc klientů více měla Union banka.^{149, 150}

Výplaty náhrady vkladů probíhají zatím bezproblémově. GSFT dokázal výplatu zahájit do 7 pracovních dnů, a již první den výplat bylo uspokojeno 13 348 vkladatelů, druhý den 7 971 vkladatelů a třetí den jich do Komerční banky přišlo 6 301. Již během měsíce března došlo k uspokojení zhruba 65 % klientů Sberbank CZ. Klienti Sberbank CZ si nemusí chodit pro náhradu vkladů osobně do Komerční banky, ale mohou podat žádost o výplatu náhrady vkladů korespondenčně (tímto způsobem bylo během jednoho roku od zahájení výplaty náhrady vkladů vyplaceno asi 1,5 miliardy korun). A během prvního roku byla vyplacena náhrada vkladů více jak 87 tisícům klientů. Celkově má na výplatu náhrady vkladů nárok 121 tisíc klientů. Možnost vyzvednout si náhradu vkladů u Komerční banky mají vkladatelé 3 roky, tj. posledním dnem, kdy je možné náhradu vkladů obřezte je 10. března 2025. Pokud klient Sberbank CZ nesouhlasí s výší náhrady vkladů, která mu má být vyplacena, může podat reklamaci. Reklamace směřuje do rukou GSFT a GSFT jich během prvního roku od začátku výplat obdržel 825. Vyhověno bylo zhruba jen 20% reklamací. Nejčastějším důvodem reklamace bylo, že klient neobdržel náhradu celého svého vklad, jelikož výše vkladu překračovala zákonný limit 100 000 EUR. Někteří klienti také požadovali náhradu za vklady (či bankovní produkty), na které se pojištění nevztahuje.^{151, 152}

Dne 04. března 2022 GSFT vyzval klienty Sberbank CZ k podání žádosti o zvýšenou náhradu vkladů. Žádost mohly podat fyzické osoby, kterým na zvýšenou náhradu vznikl nárok. Nárok vznikl fyzické osobě v případě, že na její účet byla připsána částka, která je dědictvím, pojistným plněním pro případ úrazu, nemoci, invalidity či smrti, úhradou kupní ceny při prodeji nemovitost sloužící k bydlení či vypořádáním společného jmění manželů atd (kompletní seznam případů, ve kterých nárok vznikne je obsažen v §41ea odst. 1 ZoB). Současně musela být také splněna podmínka, že daná částka byla připsána na účet žádající

---

¹⁴⁹ Sberbank končí. ČNB zahájila kroky k odejmutí licence - Seznam Zprávy. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-cnb-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-sberbank-190971>

¹⁵⁰ LIT307197CZ - Historie (a hysterie) kolem Sberbank CZ a průběh její likvidace. Stane se časovanou politickou bombou? | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s..

¹⁵¹ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/rok-od-padu-SberbankCZ>

¹⁵² Ibid.

fyzické osoby v období od 28. listopadu 2021 do 28. února 2022. Žádost musela obsahovat doložení splnění výše zmíněných podmínek a oprávněná osoba ji musela podat do 28. dubna 2022. Adresátem žádosti musel být GSFT. V případě, že GSFT žádosti vyhověl, mohl klient Sberbank CZ získat zvýšenou náhradu až ve výši 100 000 EUR (tj. 2 499 500 korun). Dne 28. června 2022 začal GSFT zvýšené náhrady klientům vyplácet, a to opět prostřednictvím Komerční banky (nárok na vyzvednutí zvýšené náhrady potrvá tři roky). GSFT obdržel ve lhůtě pro podání 309 žádostí, ale jen 124 žádostem vyhověl.^{153, 154, 155, 156}

GSFT vyplácí také náhrady vkladů institucionální klientům, mezi něž řadíme platební instituce, poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz, vydavatele elektronických peněz malého rozsahu a za zákonem stanovených podmínek obchodníky s cennými papíry a soudní exekutory. Těmto klientům bude GSFT vyplácet náhradu vkladů za každého jejich zákazníka. Podmínkou je, že prostředky se nacházely 28. února 2022 na účtu institucionálního klienta vedeného u Sberbank CZ. I zde se uplatní zákonný limit, kdy GSFT maximálně institucionálnímu klientovi vyplatí 100 000 EUR na jednoho zákazníka. GSFT začal tyto náhrady vkladů vyplácet dne 22. dubna 2022 prostřednictvím Komerční banky a klienti mají na vyzvednutí 3 roky. Původně mělo dojít k zahájení výplat dříve, ale GSFT čekal na obdržení všech podkladů od Sberbank CZ. Sberbank CZ zase byla závislá na součinnosti institucionálních klientů a průtahy nevznikly její vinou. Jedinými institucionálními klienty v této kauze jsou exekutoři, kterých je 18 a vedli účty zhruba pro 18 tisíc klientů.^{157, 158, 159}

Na peníze, které se v době úpadku Sberbank CZ nacházely na účtech notářské úschovy či advokátní správy se taktéž vztahuje ustanovení ZoB o právu na zvýšenou náhradu vkladů. Rozhodlo se o tom po společném jednání České

---

¹⁵³ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Vyzva-k-podavani-zadosti-o-zvysene-nahrady-za-pojistene-vklady-u-sberbank-cz>

¹⁵⁴ *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.*

¹⁵⁵ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/GSFT-zacne-vyplacet-zvysene-nahrady-Sberbank>

¹⁵⁶ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pul-roku-od-vyplaty-Sberbank>

¹⁵⁷ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Garanci-system-financniho-trhu-zahaji-dne-22-dubna-2022-vyplatu-institucionalnich-nahrad-Sberbank>

¹⁵⁸ LIT305152CZ - Garanční systém odkládá výplatu náhrad institucionálním klientům Sberbank | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/305152/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

¹⁵⁹ *Pád Sberbank - YouTube.*

advokátní komory, GSFT a Ministerstva financí, kdy se všichni přítomní shodli na výkladu ustanovení ZoB. Pokud advokát či notář bance nahlásí, že peníze na bankovním účtu nenáleží jemu, ale klientovi, tak má právo obdržet náhradu vkladů do limitu 100 000 EUR na jednoho klienta. V případě, že klient měl v notářské úschově či advokátní správě více než 100 000 EUR, musel notář či advokát podat žádost o zvýšenou náhradu vkladů, a to do 28. dubna 2022. Pokud bylo žádosti vyhověno, byla poskytnuta zvýšená náhrada vkladů, maximálně však ve výši 100 000 EUR. Ve Sberbank CZ bylo vedeno zhruba padesát účtů advokátní správy.^{160, 161}

U Sberbank CZ měly své vklady i kraje a obce, ale na tyto vklady se nevztahuje pojištění vkladů. Výjimku mají jen obce jejichž roční daňové příjmy nepřesahují 500 000 EUR (viz podkapitola 5.6 této práce). Obcím a krajům tedy peníze ve Sberbank CZ uvízly a nešlo o malé částky. U krajů částka převyšuje 3 miliardy korun a obcí byla částka zhruba 2,53 miliardy korun. Rekordmanem je Kraj Vysočina, který měl ve Sberbank CZ uloženo 2,4 miliardy korun. Celkem mělo u Sberbank CZ vedený účet 193 obcí a krajů. Zajímavostí je, že 42 obcí mělo své daňové příjmy nižší než 500 000 EUR, ale jen 3 obcím mohl GSFT náhradu vkladů vyplatit. Důvodem je, že ostatní obce neměly potvrzení o pojištění vkladů, které se vydává na základě žádosti obce. Pokud by toto potvrzení obce měly, mohl jim GSFT vyplatit náhradu vkladů až do výše 100 000 EUR. Některé obce měly u Sberbank CZ dokonce všechny své finanční prostředky. Obce a Kraje nyní sledují insolvenční řízení banky a doufají, že dojde k uspokojení jejich pohledávek.^{162, 163, 164}

---

¹⁶⁰ Advokátní úschovy u Sberbank CZ: shoda na nároku na zvýšené výplaty náhrad - Advokacie - Advokátní deník. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2022/04/21/advokatni-uschovy-u-sberbank-cz-shoda-na-naroku-na-zvysene-vyplaty-nahrad/>

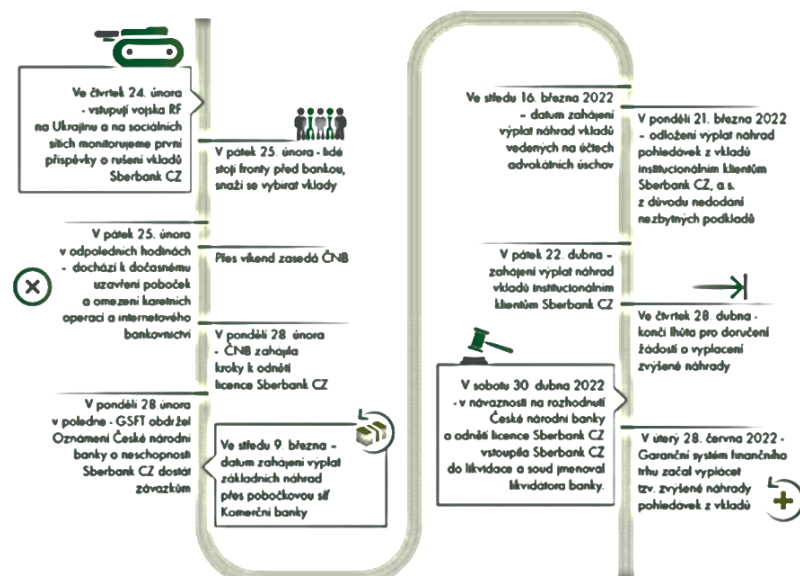
¹⁶¹ *LIT305152CZ - Garanční systém odkládá výplatu náhrad institucionálním klientům Sberbank | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s.*

¹⁶² *Pád Sberbank - YouTube.*

¹⁶³ Obce a kraje ve Sberbank utopily nejméně pět miliard - Seznam Zprávy. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-prvni-soucet-penez-ceskych-mest-a-kraju-utopenych-ve-sberbank-pet-miliard-194729>

¹⁶⁴ Obce, které utopily miliardy ve Sberbank, už dotuje stát. Úřady majetek banky nezmrazí - Echo24.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SF3wc/sberbank-rusko-obce-kraje-nemaji-penize-bankovni-ucty-miliardy>

Pro zpřehlednění výše popsaného vývoje krachu banky je na Obrázku 1 časová osa pádu Sberbank CZ, na které jsou uvedeny všechny důležité datумы s popisky, co se který den stalo. Vše, co Obrázek 1 zobrazuje je podrobně popsáno v předcházejících odstavcích.

Obrázek 1 Časová osa pádu Sberbank CZ

Zdroj: Pád Sberbank - YouTube. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=iMafPHqakck>

O odnětí bankovní licence rozhodla ČNB dne 14. dubna 2022, právní moci toto rozhodnutí nabylo 30. dubna 2022 (Sberbank CZ nepodala proti rozhodnutí opravný prostředek). Od 30. dubna 2022 může Sberbank vykonávat jen takovou činnost, která vede k vypořádání jejích pohledávek a závazků, tj. nesmí například přijímat vklady či poskytovat úvěry. Soud byl povinen do 24 hodin rozhodnout o jmenování likvidátora, který byl navržen ČNB. Městský soud v Praze následně Sberbank CZ zrušil a jmenoval soudním likvidátorem JUDr. Jiřinu Lužovou, která je insolvenčním správcem se zvláštním oprávněním a v minulosti vedla likvidaci ERB Bank. Likvidátor musí shromáždit údaje o majetku a závazcích Sberbank CZ. Majetek banky se bude následně likvidovat a ze získaných finančních prostředků se budou uspokojovat její závazky. V případě, že závazky budou vyšší než majetek banky, likvidace bude ukončena a bude podán návrh na zahájení insolvenčního řízení.^{165, 166}

¹⁶⁵ ČNB odebrala licenci Sberbank CZ - Česká národní banka. In: [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

¹⁶⁶ LIT306876CZ - Sberbank je v likvidaci. Řídit ji bude insolvenční správkyň Jiřina Lužová | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/306876/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

Po odnětí bankovní licence začalo ve větším množství docházet k nabídkám na odkup pohledávek za Sberbank CZ. Věřitelé své peníze buď chtějí hned, a nechtějí čekat třeba i roky, než své peníze dostanou. V některých případech zas převládá strach, zda se svých peněz vůbec někdy dočkají. Jako první začal pohledávky odkupovat fond IFIS, který při odkupu vyplácí polovinu nominální hodnoty pohledávky. Většina věřitelů však čekala na více informací o majetkové situaci Sberbank CZ.¹⁶⁷

Z majetku instituce v likvidaci se nejdříve budou uspokojovat tzv. zapodstatové pohledávky, tedy například náklady spojené s průběhem likvidace, s udržováním a správou majetku či mzdy zaměstnanců. Dále přijdou na řadu zajištěné pohledávky (například zástavním právem). Poslední se uspokojují pohledávky nezajištěné. U nezajištěných pohledávek dojde k uspokojení pohledávek GSFT, dále pohledávek klientů, kteří měli v bance více jak 100 000 EUR a naposled všech ostatních. Když insolvenční správce po sestavení účetní závěrky auditu banky dojde k tomu, že nelze z majetku banky uspokojit všechny výše popsané pohledávky, podá insolvenční návrh. Tak se stalo i u Sberbank CZ, kdy JUDr. Jiřina Lužová podala dne 29. července 2022 insolvenční návrh. Insolvenční řízení bylo zahájeno dnem podání, a to u Městského soudu v Praze.^{168, 169}

O úpadku Sberbank CZ rozhodnul Městský soud Praze dne 26. srpna 2022 a prohlásil na majetek banky konkurs. Zároveň také jmenoval prozatímním insolvenčním správcem JUDr. Jiřinu Lužovou, a také prozatímní věřitelský výbor. Věřitelský výbor je dle insolvenčního zákona obligatorní v případě, že v insolvenčním řízení je přihlášených více jak 50 věřitelů. Je tvořen 3 až 7 členy. Řádný věřitelský výbor byl zvolen 07. října 2022 a následně vyslovil důvěru JUDr. Jiřině Lužové a potvrdil tak její funkci. Řádný věřitelský výbor byl složen z GSFT, ČNB a společnosti STEMA-TECH s.r.o. Jen týden po zvolení řádného věřitelského výboru společnost STEMA-TECH s.r.o. postoupila svou pohledávku

---

¹⁶⁷ NOVINY, Konkursní. *Sberbank - rekordní medvěd v českém insolvenčním lese.*

¹⁶⁸ Insolvence bankovního domu Sberbank. Dosavadní p | epravo.cz. In: [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/insolvence-bankovniho-domu-sberbank-dosavadni-prubeh-upadku-banky-propad-likvidity-banky-115177.html>

¹⁶⁹ LIT307974CZ - Sberbank - rekordní Medvěd v českém insolvenčním lese | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/307974/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

společnosti Forderungen. Městský soud v Praze tuto změnu věřitele schválil a společnost Forderungen se stala novým členem věřitelského výboru.^{170, 171, 172, 173}

Pohledávky, které vyplývají z účetnictví Sberbank CZ, není potřeba přihlašovat a takovým věřitelům bylo zasláno do šedesáti dnů od prohlášení konkursu oznámení (je zde uvedena výše pohledávky, charakter pohledávky / v jakém pořadí bude pohledávka uspokojena). Toto oznámení obdrželi i věřitelé, kteří čerpali náhradu vkladu od GSFT. Pohledávky věřitelů, kteří obdrželi náhradu vkladu od GSFT bude regresně uplatňovat v insolvenčním řízení GSFT. To však nebrání věřiteli uplatnit v insolvenčním řízení právo na pohledávku z vkladu, která převyšuje obdržených 100 000 EUR od GSFT. Tedy pokud by věřitel měl u banky uloženou částku ve výši 250 000 EUR a GSFT by mu v rámci náhrady vkladů poskytl 100 000 EUR (těchto 100 000 EUR bude po bance v insolvenčním řízení požadovat GSFT), nabrání nic tomu, aby věřiteli bylo vyplaceno zbylých 150 000 EUR v rámci insolvenčního řízení (ani tuto druhou část pohledávky nemusí věřitel přihlašovat, jelikož také plyne z účetnictví banky), musí však z majetku banky být vytěženo dostatečné množství finančních prostředků.^{174, 175}

Do 10. října 2022 probíhalo výběrové řízení na prodej úvěrového portfolia Sberbank CZ. Dne 09. listopadu 2022 zveřejnila insolvenční správkyň v insolvenčním rejstříku sdělení o postupu prodeje tohoto portfolia. Výběrové řízení vyhrála Česká spořitelna, a.s., kdy právě tato společnost nabídla velmi vysokou cenu za odkup portfolia. K podpisu smlouvy o smlouvě budoucí na koupi portfolia došlo 07. listopadu 2022. Nominální hodnota úvěrového portfolia byla stanovena na 47,1 miliardy korun a kupní cena na 41,053 miliardy korun. Předpokládá se, že pokud k odkupu portfolia dojde, mělo by být 100% uspokojen GSFT, dále fyzických osoba a malé a střední podniky. U krajů, obcí a velkých podniků by mělo dojít k 90% uspokojení. Insolvenční správkyň v tomto sdělení apelovala na věřitele, kteří záměrně blokují insolvenční řízení (například prostřednictvím stížností na průběh insolvenčního řízení), aby s tímto chováním

---

¹⁷⁰ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁷¹ Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/oznameni-o-zjisteni-upadku-a-prohlaseni-konkursu-na-majetek-SberbankCZ>

¹⁷² Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbankcz-ma-radny-veritelsky-vybor>

¹⁷³ Překvapení ve Sberbank. Do věřitelského výboru se dostala neznámá firma - Seznam Zprávy. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-prekvapeni-ve-sberbank-do-veritelskeho-vyboru-se-dostala-neznama-firma-217074>

¹⁷⁴ Sberbank CZ.

¹⁷⁵ | Sberbank. In: *Sberbank SberbankCz educational website* [online] [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: [https://www.sberbank.cz/cs-cz/novinky/\(v%C5%A1echy-novinky\)](https://www.sberbank.cz/cs-cz/novinky/(v%C5%A1echy-novinky))

přestali, jelikož by mohlo dojít k zmaření odkupu portfolia Českou spořitelnou, a.s. K tomu ještě dodala, že neexistuje srovnatelná nabídka, ať už jde o nabízenou částku či rychlost prodeje portfolia, a že touto cestou se peníze k věřitelům dostanou nejrychleji. Pokud se prodej uskuteční, mělo by dojít k historicky nejvyššímu uspokojení věřitelů.^{176, 177}

Aby mohlo dojít k prodeji úvěrového portfolia, musí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a ČNB vyslovit souhlas. Oba zmíněné orgány České spořitelně, a.s. odkup povolily. Poslední podmínkou pak zůstávalo udělení výjimky Sberbank CZ americkým sankčním programem OFAC, jelikož výjimka měla skončit dne 12. prosince 2022. Insolvenční správkyňi se podařilo tuto výjimku prodloužit až do 31. ledna 2023. Díky výše zmíněnému mohla být dne 16. prosince 2022 podepsána kupní smlouva na koupi úvěrového portfolia Sberbank CZ. Smlouva, kterou podepsala insolvenční správkyňe a Česká spořitelna, a.s., byla zveřejněna v insolvenčního rejstříku a věřitelé Sberbank CZ mohou do 3 měsíců smlouvu napadnout. Po uplynutí lhůty může dojít k vypořádání smlouvy a k uhrazení kupní ceny. Pokud nebudou podány námitky a dojde tedy k zaplacení kupní ceny koncem března, mělo by v druhé polovině roku dojít k vypořádání věřitelů formou částečného rozvrhu.^{178, 179}

Dne 12. března 2023 došlo k zveřejnění zprávy o tom, že poslední obec, která podala stížnost na průběh insolvenčního řízení, ji vzala zpět. Tedy již nic nebrání tomu, aby po uplynutí tří měsíční lhůty došlo k vypořádání smlouvy o prodeji úvěrového portfolia a uhrazení kupní ceny Českou spořitelnou.¹⁸⁰

V insolvenčním řízení dále dochází ke zpeněžení majetku Sberbank CZ. Dne 02. února 2023 zahájila insolvenční správkyňe výběrové řízení na odkup korporátních dluhopisů. Jedná se o korporátní dluhopisy Colt CZ Group SE v nominální hodnotě 380 milionů korun, CZECHOSLOVAK GROUP a.s. v nominální hodnotě 100 miliónů korun a EPH Financing CZ, a.s. v nominální

---

¹⁷⁶ Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Komentar-Garancniho-systemu-k-aktualnimu-prubehu-insolvence>

¹⁷⁷ Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/Sberbank-CZ-podepsala-smlouvu-s-Ceskou-sporitelnou>

¹⁷⁸ Ibid.

¹⁷⁹ LIT314485CZ - Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) povolil České spořitelně odkup úvěrového portfolia Sberbank CZ | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/314485/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

¹⁸⁰ Klíčový zlom v prodeji Sberbank. Věřitelé by peníze už brzy mohli dostat zpět | TN.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/494577-klicovy-zlom-v-prodeji-sberbank-veritele-by-penize-uz-brzy-mohli-dostat-zpet>

hodnotě 250 milionů korun. Zájemci museli oznámit svůj zájem o koupi do 10. března 2023. Dále dne 13. března 2023 bylo zahájené výběrové řízení na odkup balíčku nevykonných úvěrů. Jde o více jak 2 tisíce pohledávek, které mají nominální hodnotu ve výši 2,1 miliardy korun. Očekává se, že o tento balíček bude velký zájem ze stran společností, které se zabývají vymáháním pohledávek. Výtěžek u těchto pohledávek bude výrazně nižší, než je nominální hodnota, což se projeví i na odkupní ceně balíčku.^{181, 182, 183}

Je třeba upozornit na to, že v důsledku nepříznivé politické situace nedošlo jen ke krachu Sberbank CZ. Sberbank of Russia se v důsledku tlaku a velkého objemu výběru vkladů rozhodla odejít z Evropy (zůstala působit jen ve Švýcarsku). Dceřiné banky působily například v Rakousku, Chorvatsku, Maďarsku či Slovinsku.^{184, 185}

8. Garanční systém finančního trhu de lege ferenda

Tato kapitola je zaměřena na nové trendy v oblasti finančních trhů a bankovníctví, zároveň je zde popsán vliv těchto trendů na systém pojištění vkladů. Dále se zabývá tím, kam by mohl systém pojištění vkladů v budoucnu směřovat.¹⁸⁶

Prvním trendem poslední doby je slučování finančních institucí. Mezi důvody slučování můžeme zařadit zvýšení efektivity instituce, kdy sloučením ve většině případů dochází ke snížení provozních nákladů, či se zvyšuje konkurenceschopnost instituce. Dalším důvodem je také zvyšující se bankovní regulace, kdy je pro menší banky velmi těžký či nereálné splnit všechny požadavky, a proto se uchylují ke sloučení s větší a silnější bankou. Velkým problémem je také čím dál větší tlak na digitalizaci, kdy pro malé banky jde o velmi vysoké náklady. Na druhé straně stojí silné a velké banky, které prosperují a mají zájem růst. Sloučení finančních institucí podléhá schválení ČNB a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Velkým

---

¹⁸¹ Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-korporatni-dluhopisy>

¹⁸² Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-pohledavky-nevykonnych-uveru-v-nominalni-hodnote-2,1-mld-Kc>

¹⁸³ Sberbank vrhla na trh miliardový balík špatných půjček | e15.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/sberbank-vrhla-na-trh-miliardovy-balik-spatnych-pujcek-poperou-se-o-ne-vymahaci-1397072>

¹⁸⁴ Sberbank končí na evropském trhu. Peníze vkladatelům vyplatí - Forbes. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://forbes.cz/sberbank-v-evrope-konci-penize-vkladatelum-vyplati/>

¹⁸⁵ Sberbank v těžké pozici. „Lákající“ i „zlobivý“ peněžní ústav má hlavní pobočku v budově České národní banky - Ekonomický deník. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/sberbank-pred-krachem-lakajici-i-zlobivy-penezni-ustav-mel-hlavni-pobocku-v-budove-ceske-narodni-banky/>

¹⁸⁶ 5. vlog s Renátou Kadlecovou o pojištění vkladů - YouTube. In: , s. 5 [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_Kd-ww-HzPQ

případem posledních let byla například akvizice Equa bank z roku 2021, kdy Raiffeisenbank International odkoupila 100 % akcií Equa bank, dále sloučení Wüstenrot stavební spořitelny a Wüstenrot hypoteční banky se skupinou MONETA. Při slučování finančních institucí zůstává zachované pojištění vkladů. Pokud má osoba vedený účet v obou dotčených institucích, dojde ke sloučení těchto vkladů a pojištěná je celá částka. V případě, že tato sloučená částka převyšuje 100 000 EUR a klient má obavu, že by v případě krachu o prostředky nad tento limit přišel, má možnost do třech měsíců od doby, kdy instituce sloučení oznámí, tyto finanční prostředky převést do jiné banky (vztahuje se to i například na termínované vklady, kdy klient si je může převést jinam bez sankce).^{187, 188, 189, 190}

Dalším trendem jsou virtuální banky. Virtuální banka nemá oproti klasické bance kamenné pobočky. Jinak však jde o standardní banky, které působí na základě bankovní licence. Tuto bankovní licenci získají v jednom státě EU a na základě ní pak podnikají i v jiných státech EU. Zde vzniká problém v případě krachu banky, jelikož vklady jsou sice u těchto bank pojištěné do klasické výše 100 000 EUR, klient však musí spolupracovat se systémem pojištění vkladů země, ve které virtuální banka získala licenci. Například, pokud by virtuální banka získala bankovní licenci v Německu, musí občan České republiky komunikovat se systémem pojištění vkladů v Německu. To je nevýhodou oproti klasickým bankám, jelikož v případě jejich krachu nemusí klient komunikovat se zahraničním systémem pojištění vkladů, ale komunikaci a výplatu zprostředkovává GSFT.¹⁹¹

Do budoucna je potřeba počítat se zavedením Evropského systému pojištění vkladů (dále jen „ESPV“), který má rozšířit bankovní unii. Legislativní návrh předložila Komise již v roce 2015. Zavedení ESPV by mělo zajistit větší rozvoj měnové a hospodářské unie. ESPV má posílit bankovní unii, zlepšit finanční stabilitu, zvýšit ochranu vkladů a přerušit spojení mezi systémy pojištění vkladů,

---

¹⁸⁷ Očekávám akvizice menších bank, říká advokát Havel | e15.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/rozhovory/jeste-dojde-k-akvizicim-mensich-bank-rika-advokat-jaroslav-havel-1380019>

¹⁸⁸ Banky v Česku prochází revolucí, skončily už čtyři. Spojování peněžních obrů mění trh - Aktuálně.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/konsolidace-bank-zacala-zda-se-maji-cesi-bat-nebo-tesit-roze/r~b74a77c8a80f11ebb9860cc47ab5f122/>

¹⁸⁹ Equa bank po deseti letech na trhu končí. Koupila ji skupina Raiffeisenbank International | Hospodářské noviny (HN.cz). In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://byznys.hn.cz/c1-66879590-equa-bank-konci-po-deseti-letech-na-trhu-koupila-ji-skupina-raiffeisenbank-international>

¹⁹⁰ 5. vlog s Renátou Kadlecovou o pojištění vkladů - YouTube.

¹⁹¹ Ibid., s. 5.

bankami a státy. Bylo již několik impulsů k zavedení ESPV, poslední zprávou z června 2022 však je, že se bankovní unie bude momentálně soustředit na upevňování mechanismů pro řešení krize a vnitrostátní systémy pojištění vkladů. Tedy zavedení ESPV není momentálně na pořadu dne.^{192, 193}

Poslední, na co je třeba upozornit, je krach americké banky Silicon Valley Bank, který nastal 10. března 2023. Krach této banky je hodnocen jako největší krach banky ve Spojených státech amerických od roku 2008. Tato banka patřila mezi dvacet největších bank ve Spojených státech amerických a její aktiva byla vyčíslena na 209 miliard amerických dolarů. Silicon Valley Bank nyní převzal americký vládní orgán Federal Deposit Insurance Corporation, který banku nyní spravuje. Dne 12. března 2023 zkrachovala ve Spojených státech amerických menší banka Signature bank. Ve stejném týdnu zkrachovala též malá banka Silvergate bank. K dnešnímu dni (tj. 16. března 2023) se objevilo několik spekulací o tom, zda tyto krachy mohou spustit tzv. dominový efekt, zda mohou mít vliv na bankovní systém v Evropě, či zda mohou spustit novou finanční krizi. Vzhledem k tomu, že ke krachu došlo před pár dny, je těžké situaci nějak analyzovat či mluvit o jejích dopadech na bankovní systém. Je také otázkou, kdyby v důsledku nějaké finanční krize mělo dojít v České republice ke krachu více bank najednou, či ke krachu nějaké stěžejní banky, jak by GSFT tento problém zvládl a zda je dostatečně připraven na tuto situaci.^{194, 195, 196}

---

¹⁹² LEGISLATIVA EU: Komise navrhla nová opatření k posílení ochrany vkladů a dalšímu snížení bankovních rizik | BusinessInfo.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/legislativa-eu-komise-navrhla-nova-opatreni-k/>

¹⁹³ Bankovní unie | Fakta a čísla o Evropské unii | Evropský parlament. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/88/bankovni-unie>

¹⁹⁴ Krach bank přehledně: Hrozí problémy i v Česku, jak jsou pojištěné vklady - Deník.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ekonomika/krachy-bank-20230314.html?seznam-hp=1&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.szhnp.box

¹⁹⁵ Investoři se obávají dopadů krachu Silicon Valley Bank na regionální banky. Používaly ji i české firmy | iROZHLAS - spolehlivé zprávy. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/silicon-valley-bank-krach-dopad-financni-pomoc_2303122036_afo

¹⁹⁶ Silicon Valley Bank zkrachovala kvůli panice firem i řediteli Beckerovi | e15.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/krach-silicon-valley-bank-zpusobila-panika-firem-i-reditel-becker-usa-chystaji-zachrany-fond-1397054>

Závěr

Garanční systém finančního trhu, dříve ještě pod názvem Fond pojištění vkladů, působí v České republice již dlouhou dobu. Nejdůležitějším úkolem této instituce je poskytovat pojištění vkladů a s tím související výplatu náhrad vkladů. V důsledku toho Garanční systém finančního trhu poskytuje fyzickým a právnickým osobám jistotu, že v případě krachu banky či jiné pojištěné finanční instituce dostanou své vklady zpět. Díky tomuto se ve společnosti zvyšuje důvěra v banky a další úvěrové instituce, kdy se zde lidé nebojí ukládat své peníze. To však není zdaleka jeho jedinou činností. Proto jsem v této práci Garanční systém finančního trhu představila a rozebrala jeho činnost na konkrétních případech. Kromě aktuálních případů krachů finančních institucí jsem také rozebrala ty starší. Na tom je pak názorně vidět, jak se pojištění vkladů měnilo v čase, jak fungoval Garanční systém finančního trhu v minulých kauzách a jak fungoval například při aktuálním krachu banky Sberbank CZ.

První kapitola této práce se zabývá vznikem a vývojem Garančního systému finančního trhu. Ten vznikl přeměnou Fondu pojištění vkladů, proto je zde také rozebrán vznik a vývoj této instituce. Druhá kapitola se zaměřuje na Garanční systém finančního trhu jako na instituci, najdeme zde podkapitolu o pojištění vkladů obecně, o ozdravných plánech a plánech řešení krize, o Statutu GSFT, o správě fondů a o mezinárodní spolupráci Garančního systému finančního trhu. Ve třetí kapitole se práce zabývá organizační strukturou Garančního systému finančního trhu, která je upravena v zákoně č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. Čtvrtá kapitola je věnována právní úpravě této problematiky. Najdeme zde ucelený přehled jak české právní úpravy, tak právní úpravu na úrovni Evropské unie. V páté kapitole jsem se zabývala Fondem pojištění vkladů, který je organizační složkou Garančního systému finančního trhu a jeho hlavním úkolem je výplata náhrady vkladů klientům bank. Najdeme zde podkapitolu o majetku či statutu tohoto fondu, dále o selhání pojištěné instituce, o vyplácení náhrad, o placení příspěvků do tohoto fondu či o pojištění vkladů obcí. Šestá kapitola je o Fondu pro řešení krize, který je také organizační složkou Garančního systému finančního trhu. Jeho majetek je rozdělen do dvou fondů, a to do Příspěvkového fondu a Provozního fondu. Příspěvkový fond vybírá příspěvky od svých členů a v případě finančních problémů bank jim poskytuje finanční pomoc. Provozní fond shromažďuje finanční prostředky, které jsou následně využívány k řízení fondu pro řešení krizí. V předposlední kapitole jsou

rozebrány konkrétní případy, ve kterých Garanční systém finančního trhu (dříve ještě jako Fond pojištění vkladů) zasahoval. Podrobně jsou zde rozebrány jen ty největší kauzy, jako je krach Podnikatelské banky, Kreditní banky Plzeň, Moravia banky, Union banky, Metropolitního spořitelního družstva a Sberbank CZ. Nejpodrobněji se kapitola věnuje právě krachu Sberbank CZ, jelikož jde o aktuální téma a zároveň o největší krach finanční instituce, na jehož řešení se Garanční systém finančního trhu podílel. Poslední kapitola je věnována novým trendům v oblasti bankovníctví, dále je zde také nástin toho, kam se systém pojištění vkladů, a s ním související Garanční systém finančního trhu mohou v budoucnu směřovat.

Resumé

In my thesis I focused on the issue of the Financial Market Guarantee System. The Financial Market Guarantee System is a statutory institution whose task is to collect and manage the deposits of its members. It was established on 01.01. 2016. Its function is to prevent bank failures and to repair the damage caused by any failure. This paper is divided into eight parts. The first part deals with the history and development of the Financial Market Guarantee System. The second part contains a general introduction to the Financial Market Guarantee System, its activities, legal regulation and organisational structure. The third and fourth parts are devoted to the organisational structure and legal regulation. The fifth part is devoted to the Deposit Insurance Fund. The Fund is an organisational component of the Financial Market Guarantee System and its main task is to compensate bank customers for their deposits. The sixth part is devoted to the Crisis Resolution Fund. It is also an organisational component of the Financial Market Guarantee System. Its assets are divided into two funds, namely the Contribution Fund and the Operating Fund. The Contribution Fund collects contributions from its members and provides them with financial assistance in the event of financial problems of banks. The Operating Fund collects funds which are then used to manage the Crisis Resolution Fund. In the pre-part, specific cases in which the Financial Market Guarantee System has intervened are described and discussed. The last section outlines possible future developments of the institution. The aim of the thesis was to introduce the reader to this institution and to explain how it works in a comprehensible way. Furthermore, to analyse and evaluate specific cases in which the Financial Market Guarantee System has intervened. And also to try to outline the development of the Financial Market Guarantee System in the future.

Seznam použité literatury:

DVOŘÁK, Petr. *Bankovnictví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. ISBN 80-7201-515-X.

HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, Petr MRKÝVKA a A KOLEKTIV. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.

LIŠKA et al. *Zákon o bankách Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. ISBN 978-80-7552-385-3.

REVENDA, Zbyněk. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Nad zlato, 1993. ISBN 80-85626-10-1.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovnictví*. 3. aktualizované vydání. vyd. Praha: Management Press, s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

SMUTNÝ et al. *Zákon o bankách Komentář*. 2. vydání. vyd. Praha: C. H. Beck, s. r. o., 2019. ISBN 978-80-7400-764-4.

Seznam právních předpisů a důvodových zpráv:

156/1994 Sb. ZÁKON ze dne 8. července 1994, kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, doplňuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 57/2006 Sb. o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem

Důvodová zpráva k zákonu č. 57/2006 Sb. o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem

Důvodová zpráva k zákonu č. 156/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu

Nariadení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu) (ECB/2014/17)

Nariadení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 Text s významem pro EHP

Nariadení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/14/ES ze dne 11. března 2009, kterou se mění směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, pokud jde o výši pojištění a lhůtu k výplatě

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (přepřacované znění) Text s významem pro EHP

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014 , kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012

Statut Fondu pojištění vkladů. 2016

Statut Fondu pro řešení krize. 2018

Statut Garančního systému finančního trhu. 2018

Jiné zdroje:

BLAŽEK, Hálek. *ORGANIZAČNÍ STRUKTURA PODNIKU* [online]. 2022. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/fss/podzim2008/SPP801/um/Organizacni_struktura.pdf

ČNB. *Příspěvky do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu* [online]. 2022. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/galleries/legislativni_zakladna/banky_a_zalozny/download/prispevky_do_fpv_2022.pdf

NOVINY, Konkursní. *Sberbank - rekordní medvěd v českém insolvenčním lese* [online]. 2022 [cit. 10.11.2022]. Dostupné z: <https://www.kn.cz/sberbank-rekordni-medved-v-ceskem-insolvencnim-lese/>

| Sberbank. In: *Sberbank SberbankCz educational website* [online] [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: [https://www.sberbank.cz/cs-cz/novinky/\(v%C5%A1echy-novinky\)](https://www.sberbank.cz/cs-cz/novinky/(v%C5%A1echy-novinky))

1: Fond pojištění vkladů. Subjekty finančního trhu - Beck-online. In: [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxa4bzgqwgwyjvl5rwymi&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>

4. vlog s Renátou Kadlecovou o pojištění vkladů - YouTube. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bqRJm_0WEgE&t=1s

5. vlog s Renátou Kadlecovou o pojištění vkladů - YouTube. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_Kd-ww-HzPQ

§ 41a: Fond pojištění vkladů. Zákon o bankách - Beck-online. In: [cit. 17.02.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgfpwe3llge3c443cl4ytsojsl4zdcx3qmy2dcyi>

§ 41a: Systém pojištění vkladů. Zákon o bankách - Beck-online. In: [cit. 05.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwe2zuhexhgys7ge4tsms7giyv64dggqywc>

§ 367: Použití předpisů Evropských společenství na úpadek finančních institucí. Insolvenční zákon - Beck-online. In: [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgjpwk5tlhftglttmjptembqgzptcobsl5yggmmzww4>

§ 374: Pořadí některých pohledávek za bankami a spořitelními a úvěrními družstvy. Insolvenční zákon - Beck-online. In: [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgjpwk5tlhftglttmjptembqgzptcobsl5yggmmzwxgq>

Advokátní úschovy u Sberbank CZ: shoda na nároku na zvýšené výplaty náhrad - Advokacie - Advokátní deník. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2022/04/21/advokatni-uschovy-u-sberbank-cz-shoda-na-naroku-na-zvysene-vyplaty-nahrad/>

Bankovní unie | Fakta a čísla o Evropské unii | Evropský parlament. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/88/bankovni-unie>

Bankovní unie - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/>

Banky v Česku prochází revolucí, skončily už čtyři. Spojování peněžních obrů mění trh - Aktuálně.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/konsolidace-bank-zacala-zda-se-maji-cesi-bat-nebo-tesit-roze/r~b74a77c8a80f11ebb9860cc47ab5f122/>

Černá díra v Plzni • RESPEKT. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/1996/34/cerna-dira-v-plzni>

ČNB: Největší kampaň nemá peníze, vyplatí je fond - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/cnb-nejvetsi-kampelicka-nema-penize-vyplati-je-fond/r~c0946cbe6f2111e3ac910025900fea04/>

ČNB odebrala licenci Sberbank CZ - Česká národní banka. In: [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

ČNB pracuje na odnětí licence Unionky - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/cnb-pracuje-na-odneti-licence-unionky.A030221_072856_ekoakcie_has

E | Výkladový slovníček | Ministerstvo financí ČR - Zavedení eura. In: [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnicek/e-2335#evropska-menova-jednotka-european-currency-unit-ecu>

EFDI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.efdi.eu/page/our-mission-97ad0d7b-3b1f-49f3-871b-c67a11bfcf28>

EFDI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.efdi.eu/page/what-we-do>

Equa bank po deseti letech na trhu končí. Koupila ji skupina Raiffeisenbank International | Hospodářské noviny (HN.cz). In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://byznys.hn.cz/c1-66879590-equa-bank-konci-po-deseti-letech-na-trhu-koupila-ji-skupina-raiffeisenbank-international>

Federal Deposit Insurance Corporation - What is the FDIC? In: [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/wealth-management/what-is-fdic/>

Garanční systém | Mezinárodní spolupráce. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/mezinarodni-spoluprace>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/rok-od-padu-SberbankCZ>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Vyzva-k-podavani-zadosti-o-zvysene-nahrady-za-pojistene-vklady-u-sberbank-cz>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/GSFT-zacne-vyplacet-zvysene-nahrady-Sberbank>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pul-roku-od-vyplaty-Sberbank>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Garanci-system-financniho-trhu-zahaji-dne-22-dubna-2022-vyplatu-institucionalnich-nahrad-Sberbank>

Garanční systém finančního trhu | Aktuality. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/Komentar-Garancniho-systemu-k-aktualnimu-prubehu-insolvence>

Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pojištěné vklady. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pojistene-vklady>

Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pro banky. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/FPV-pro-banky>

Garanční systém finančního trhu | Fond pojištění vkladů - pro obce. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/pro-obce>

Garanční systém finančního trhu | Fond pro řešení krize - výše příspěvků. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/FRK-vyse-prispevku>

Garanční systém finančního trhu | Legislativa. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/legislativa-GSFT>

Garanční systém finančního trhu | Probíhající výplaty. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/probihajici-vyplaty>

Garanční systém finančního trhu | O Garančním systému. In: [cit. 11.11.2022]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

IADI | International Association of Deposit Insurers | About IADI. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/>

IADI | International Association of Deposit Insurers | IADI Members and Participants. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/iadi-members-and-participants/>

IADI | International Association of Deposit Insurers | Message from the Chair. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.iadi.org/en/about-iadi/message-from-the-chair/>

Insolvence bankovního domu Sberbank. Dosavadní p | epravo.cz. In: [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/insolvence-bankovniho-domu-sberbank-dosavadni-prubeh-upadku-banky-propad-likvidity-banky-115177.html>

Insolvenční správce Hala přišel o povolení na řízení velkých bankrotů • RESPEKT. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/fokus/insolvennci-spravce-hala-prisel-o-povoleni-na-rizeni-velkych-bankrotu>

Investoři se obávají dopadů krachu Silicon Valley Bank na regionální banky. Používaly ji i české firmy | iROZHLAS - spolehlivé zprávy. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/silicon-valley-bank-krach-dopad-financni-pomoc_2303122036_afo

Kauza Metropolitního spořitelního družstva: Jak došlo k vytunelování družstva a vyprání prostředků přes Hongkong - část I / Články / Vzdělávací centrum / Surveillence. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.surveillence.com/cs/vzdelavaci-centrum/clanky/kauza-metropolitniho-sporitelniho-druzstva-jak-doslo-k-vytunelovani-druzstva-a-vyprani-prostredku-pres-hongkong-cast-i>

Kauza Metropolitního spořitelního družstva míří k soudu, škoda je přes miliardu - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vrchni-statni-zastupitelstvi-obzalovala-20-lidi-z-kauly-msd/r~3834c044c5c811e5a8d7002590604f2e/>

Klíčový zlom v prodeji Sberbank. Věřitelé by peníze už brzy mohli dostat zpět | TN.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/494577-klicovy-zlom-v-prodeji-sberbank-veritele-by-penize-uz-brzy-mohli-dostat-zpet>

Konkurs Kreditní banky Plzeň se chýlí ke konci, věřitelé přišli téměř o 13 miliard korun - MotejlekSkocdopole.com. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné

z: <https://www.motejlejskocdopole.com/konkurs-padle-kreditni-banky-plzen-sechyli-ke-konci-veritele-prisli-temer-o-13-miliard-korun/>

Krach bank přehledně: Hrozí problémy i v Česku, jak jsou pojištěné vklady - Deník.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné

z: https://www.denik.cz/ekonomika/krachy-bank-20230314.html?seznam-hp=1&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box

Krize 2008: O ekonomickém kolapsu vznikly i filmy | e15.cz. In: [cit. 15.02.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/krize-2008>

LEGISLATIVA EU: Komise navrhla nová opatření k posílení ochrany vkladů a dalšímu snížení bankovních rizik | BusinessInfo.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/legislativa-eu-komise-navrhla-nova-opatreni-k/>

LIT248759CZ - Garanční systém finančního trhu | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 01.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/248759/1/2?vtextu=organiza%C4%8Dn%C3%AD%20struktura%20gsft#lema0>

LIT250905CZ - Selhání finanční instituce, 1. část | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/250905/1/2>

LIT253256CZ - Selhání finanční instituce - řešení krize s ukončením činnosti, 2. část | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/253256/1/2>

LIT305152CZ - Garanční systém odkládá výplatu náhrad institucionálním klientům Sberbank | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/305152/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

LIT306876CZ - Sberbank je v likvidaci. Řídit ji bude insolvenční správkyň Jiřina Lužová | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/306876/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

LIT307197CZ - Historie (a hysterie) kolem Sberbank CZ a průběh její likvidace. Stane se časovanou politickou bombou? | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/307197/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

LIT307974CZ - Sberbank - rekordní Medvěď v českém insolvenčním lese | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/307974/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

LIT314485CZ - Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) povolil České spořitelně odkup úvěrového portfolia Sberbank CZ | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/314485/1/2?vtextu=sberbank#lema0>

Města prodávají vklady v Union bance - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/mesta-prodavaji-vklady-v-union-bance.A030326_095036_ekonomika_ven

Metropolitní spořitelní družstvo – otázky a odpovědi - Česká národní banka. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Metropolitni-sporitelni-druzstvo-otazky-a-odpovedi/>

Metropolitní spořitelní družstvo přestalo přijímat vklady - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/kampelicka-s-nejvyssim-urokem-prestala-prijimat-vklady/r~i:article:779483/>

Moravia banka - 494091 Václav Martinů Moravia Banka Moravia Banka byla peněžním ústavem sídlícím ve - Studocu. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.studocu.com/cs/document/masarykova-univerzita/narodni-hospodarstvi-seminar/moravia-banka/13333568>

Moravia banka - správní řízení - Česká národní banka. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/Moravia-banka-spravni-rizeni>

Největší kampelička Metropolitní spořitelní družstvo přišla o licenci - iDNES.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/cnb-odebrala-metropolitnimu-sporitelnimu-druzstvu-licenci.A131003_130836_ekoakcie_fih

Několik obžalovaných i znalec v kauze vytunelované kampeličky odkazují na podnikatele v pozadí — ČT24 — Česká televize. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3442530-nekolik-obzalovanych-i-znalec-v-kauze-vytunelovane-kampelicky-odkazuji-na-podnikatele>

Obce a kraje ve Sberbank utopily nejméně pět miliard - Seznam Zprávy. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-prvni-soucet-penez-ceskych-mest-a-kraju-utopenych-ve-sberbank-pet-miliard-194729>

Obce, které utopily miliardy ve Sberbank, už dotuje stát. Úřady majetek banky nezmrazí - Echo24.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SF3wc/sberbank-rusko-obce-kraje-nemaji-penize-bankovni-ucty-miliardy>

Očekávám akvizice menších bank, říká advokát Havel | e15.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/rozhovory/jeste-dojde-k-akvizicim-mensich-bank-rika-advokat-jaroslav-havel-1380019>

Od „revoluce“ padlo už 19 bank a záložen. Garanční systém finančního trhu pojištěné vklady úspěšně vyplatil - Měsíc.cz. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/aktuality/od-revoluce-padlo-uz-19-bank-a-zalozen-gsft-pojistene-vklady-vyplatil/>

OR 11-12/2018 s. 315 - Beck-online. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview->

document.seam?documentId=nrptembrhbpw64s7geyv6mjsl5zv6mzrgu&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search-facets

Pád Sberbank - YouTube. In: [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=iMafPHqackk>

Pilíř I: Jednotný mechanismus dohledu - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/pillar-i-the-single-supervisory-mechanism/>

Pilíř II: Jednotný mechanismus pro řešení krizí - Consilium. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/pillar-ii-the-single-resolution-mechanism/>

Podnikatelská banka pod nucenou správu | Hospodářské noviny (HN.cz). In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-879038-podnikatelska-banka-pod-nucenou-spravu>

PR 6/2016 s. 201 - Beck-online. In: [cit. 09.03.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgzpxa4s7gzpxgxzsgayq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search-facets#>

Privátní a investiční banka pro ty nejnáročnější. | J&T Banka. In: [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://jtbank.cz/o-nas>

Překvapení ve Sberbank. Do věřitelského výboru se dostala neznámá firma - Seznam Zprávy. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-prekvapeni-ve-sberbank-do-veritelskeho-vyboru-se-dostala-neznama-firma-217074>

Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/oznameni-o-zjisteni-upadku-a-prohlaseni-konkursu-na-majetek-SberbankCZ>

Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbankcz-ma-radny-veritelsky-vybor>

Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/Sberbank-CZ-podepsala-smlouvu-s-Ceskou-sporitelnou>

Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-korporatni-dluhopisy>

Sberbank CZ. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-pohledavky-nevykonnych-uveru-v-nominalni-hodnote-2,1-mld-Kc>

Sberbank CZ a proces její likvidace. In: *EPRAVO.CZ* [online] [cit. 05.12.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sberbank-cz-a-proces-jeji-likvidace-114649.html>

Sberbank končí. ČNB zahájila kroky k odejmutí licence - Seznam Zprávy. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-cnb-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-sberbank-190971>

Sberbank končí na evropském trhu. Peníze vkladatelům vyplatí - Forbes. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://forbes.cz/sberbank-v-evrope-konci-penize-vkladatelum-vyplati/>

Sberbank v těžké pozici. „Lákající“ i „zlobivý“ peněžní ústav má hlavní pobočku v budově České národní banky - Ekonomický deník. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/sberbank-pred-krachem-lakajici-i-zlobivy-penezni-ustav-mel-hlavni-pobocku-v-budove-ceske-narodni-banky/>

Sberbank vrhla na trh miliardový balík špatných půjček | e15.cz. In: [cit. 15.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/sberbank-vrhla-na-trh-miliardovy-balik-spatnych-pujcek-poperou-se-o-ne-vymahaci-1397072>

Silicon Valley Bank zkrachovala kvůli panice firem i řediteli Beckerovi | e15.cz. In: [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/krach-silicon-valley-bank-zpusobila-panika-firem-i-reditel-becker-usa-chystaji-zachranny-fond-1397054>

Soud poslal Union banku do konkurzu - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/soud-poslal-union-banku-do-konkurzu.A030529_135729_ekoakcie_ven

Soudce zastavil konkurz Union banky - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/soudce-zastavil-konkurz-union-banky.A030404_103523_ekoakcie_ven

Stabilizační program - Historie ČNB. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu/stabilizacni_program.html

Tvorba plánů pro řešení krize - Česká národní banka. In: [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/tvorba-planu-pro-reseni-krize/>

Union banka hledá nové vedení - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-hleda-nove-vedeni.A010817_105931_ekoakcie_elv

Union banka je definitivně v italských rukou - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/union-banka-je-definitivne-v-italskych-rukou.A021118_165444_ekonomika_ven

Union banka nemá pomoc od státu jistou - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-nema-pomoc-od-statu-jistou.A030124_184333_ekoakcie_ven

Union Banka ztrácí půdu pod nohama - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/union-banka-ztraci-pudu-pod-nohama.A021021_225449_ekoakcie_pol

Usnesení MS v Praze ze dne 18. prosince 2018, č.j. 24Cm 172/2007 -231

Ústavní soud potvrdil bývalému soudci Berkovi sedmiletý trest za zneužívání pravomoci - Aktuálně.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ustavni-soud-potvrdil-byvalemu-soudci-berkovi-sedmiletý-tres/r~ee13c3f053db11ebb1110cc47ab5f122/>

Vklady klientům Unionky vrátí GE Capital - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/vklady-klientum-unionky-vrati-ge-capital.A030331_163647_ekoakcie_ven

Volksbank v Česku vydělala v pololetí o 65 procent víc - Aktuálně.cz. In: [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/volksbank-v-cesku-vydelala-v-pololetí-o-65-procent-vic/r~i:article:707628/>

Výplaty klientů Unionky začnou včas - iDNES.cz. In: [cit. 12.03.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/vyplaty-klientu-unionky-zacnou-vcas.A030325_132030_ekoakcie_klu

Výroční zpráva za rok 2020 - Garanční systém finančního trhu

Výroční zpráva za rok 2021 - Garanční systém finančního trhu